

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta tělesné výchovy a sportu

**KOMPARACE ZPŮSOBŮ PROVÁDĚNÍ PŘESUNŮ
V ZIMNÍCH PODMÍNKÁCH VE VYBRANÝCH
ARMÁDÁCH NATO A ARMÁDÁCH S NIMI
SPOLUPRACUJÍCÍCH**

Diplomová práce

Vedoucí práce:

Mgr. Karel SÝKORA

Zpracoval:

Michal MAŠEK

PRAHA 2006

UNIVERZITA KARLOVA V PRAZE

Fakulta tělesné výchovy a sportu

**KOMPARACE ZPŮSOBŮ PROVÁDĚNÍ PŘESUNŮ
V ZIMNÍCH PODMÍNKÁCH VE VYBRANÝCH
ARMÁDÁCH NATO A ARMÁDÁCH S NIMI
SPOLUPRACUJÍCÍCH**

Diplomová práce

Vedoucí práce:

Mgr. Karel SÝKORA

Zpracoval:

Michal MAŠEK

PRAHA 2006

Abstrakt

Název: Komparace způsobů provádění přesunů v zimních podmínkách ve vybraných armádách NATO a armádách s nimi spolupracujících

Cíle práce: Cílem práce je porovnání vybraných armád v oblastech právního zabezpečení, zdravotního zabezpečení, četnosti výcviku, metodiky vedení výcviku a v oblastech používané výstroje a materiálů.

Metoda: Diplomová práce je zpracována ve formě pilotní studie pomocí anketního šetření. Studie probíhala formou dotazníku rozeslaného jedenácti evropským armádám. Výběr jednotlivých zemí byl proveden pomocí náhodného výběru, ovšem závislého na jejich geografické poloze s ohledem na možnosti realizování přesunů v zimních podmínkách. Celkem byl dotazník zaslán jedenácti respondentům, z nichž na něj devět odpovědělo.

Z důvodu časové náročnosti a nereálnosti zúčastnit se výcviku všech vybraných armád bylo použito anketního šetření, čítajícího 27 otázek. Dotazník byl vyplněn kompetentními funkcionáři jednotlivých armád (tělovýchovnými pracovníky, instruktory). Data byla dále zpracována pomocí deskriptivní statistiky.

Výsledky: Výsledkem této studie je zjištění, že AČR je schopna v tomto druhu výcviku konkurovat ostatním porovnávaným armádám. A to především v oblastech zdravotního zabezpečení, četnosti výcviku a v oblasti používané výstroje a dalších materiálů, kde je na tom vůči vybraným armádám průměrně, v některých případech i lépe.

V oblasti právního zabezpečení a metodiky vedení výcviku je na tom neporovnatelně hůře. Je to zapříčiněno zejména absencí předpisu, který by danou problematiku řešil a dále nepřítomností koncepce, která by přesně určovala co, kdy, jak, v jaké intenzitě a s čím cvičit.

Přesto je reálné, aby vybrané jednotky s těmito armádami v dané oblasti spolupracovaly a společně se účastnily výcviků v zimních podmínkách

Klíčová slova: Speciální tělesná příprava (STP), přesuny v zimních podmínkách, výcvik, Armáda České republiky (AČR), skialpinistické lyže

Abstract

Title: Comparison of Ways of Transfer under Winter Conditions in Selected NATO Armies and Other Cooperative Armies

The aim of the work: The aim of the work is to compare the selected armies in the following spheres: legal support, medical support, frequency of trainings, training guidance and the problems of kitbag and materials.

Methods: The thesis was drafted in the form of a pilot project via questionnaire. The questionnaire was sent to eleven European Armies. The armies were chosen randomly according to their geographic locations considering the possibilities of transfer realization in winter conditions. Nine out of eleven respondents filled in the questionnaire.

As the participation in all army trainings would be time – consuming and unrealistic we chose a questionnaire, including 27 questions, to gather all the information. It was filled in by qualified army instructors. The data was processed by means of descriptive statistics.

Results: The result of this study proved that the Czech Army is capable of competing with other armies as far as training is concerned, mainly in the spheres of medical support, frequency of trainings and kitbag and materials.

The Czech army is on the average level, in some spheres above-average. Regarding the legal support and the training guidance it is infinitely worse. It is caused by the absence of regulations, which could solve the problem, and the absence of conception, which might define the questions of the training intensity.

Nevertheless, it is advisable that selected troops should cooperate with these armies in certain spheres and participate in trainings under winter conditions.

Key words: Special physical preparation, transfers in winter conditions, training, the Czech Army, Alpine skis.

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci vypracoval samostatně pod vedením kpt. Mgr.
Karla Sýkory, a že jsem uvedl všechny použité literární a odborné zdroje.

V Praze dne 10. dubna 2006

Michal MAŠEK

SVOLENÍ:

Souhlasím se zapůjčením své diplomové práce ke studijním účelům. Prosím, aby byla vedena evidence vypůjčovatelů, kteří budou pramen literatury řádně citovat.

<u>Jméno a příjmení</u>	<u>Číslo OP</u>	<u>Datum vypůjčení</u>	<u>Poznámka</u>

Poděkování:

Chtěl bych vyjádřit poděkování kpt. Mgr. Karlu Sýkorovi za odborné vedení při zpracovávání tohoto tématu a kpt. Mgr. Vladimíru Stančíkovi, který mi poskytl cenné rady z oblasti metodologie a pomohl s konečnou úpravou diplomové práce.

OBSAH

1	ÚVOD.....	10
2	PROBLÉM	12
2.1	ZDŮVODNĚNÍ, VÝZNAM A POTŘEBA STUDIE	12
2.2	TEORETICKÝ RÁMEC NAVRHOVANÉ STUDIE	12
2.2.1	<i>Metodologický rámec navrhované studie</i>	<i>12</i>
2.3	FORMULACE PROBLÉMU.....	13
2.4	CÍLE, ÚKOLY A HYPOTÉZY PRÁCE.....	13
2.4.1	<i>Cíl práce</i>	<i>13</i>
2.4.2	<i>Úkoly práce.....</i>	<i>14</i>
2.4.3	<i>Hypotéza.....</i>	<i>14</i>
2.5	OMEZENÍ A VYMEZENÍ STUDIE	14
2.5.1	<i>Omezení studie.....</i>	<i>14</i>
2.5.2	<i>Vymezení studie</i>	<i>15</i>
2.6	DEFINICE POJMŮ.....	16
2.6.1	<i>Speciální tělesná příprava</i>	<i>16</i>
2.6.2	<i>Přesuny</i>	<i>16</i>
2.7	SOUHRN	16
3	SYSTÉM TĚLESNÉ VÝCHOVY V AČR.....	18
3.1	ZÁKLADNÍ DĚLENÍ.....	18
3.1.1	<i>Cíl.....</i>	<i>18</i>
3.1.2	<i>Úkoly.....</i>	<i>18</i>
3.1.3	<i>Formy.....</i>	<i>18</i>
3.1.4	<i>Prostředky.....</i>	<i>18</i>
3.1.5	<i>Zabezpečení.....</i>	<i>19</i>
4	HISTORIE.....	20
4.1	HISTORICKÉ VYUŽITÍ LYŽÍ PRO VOJENSKÉ ÚČELY.....	20
4.2	HISTORIE A VÝCVIK HORSKÝCH JEDNOTEK U NÁS	22
5	VÝBAVA, VÝSTROJ A JEDNOTLIVÉ TYPY LYŽÍ.....	24
5.1	TYPY LYŽÍ	24
5.1.1	<i>Lyže sjezdové a běžecké.....</i>	<i>24</i>
5.1.2	<i>Back-country.....</i>	<i>24</i>
5.1.3	<i>Touringové lyže.....</i>	<i>24</i>
5.1.4	<i>Lyže dřevěné (Kandahár).....</i>	<i>25</i>
5.2	SNĚŽNICE	26
5.3	MAČKY	26
5.4	CEPÍN	26

5.5	VÝSTROJ VOJÁKA.....	26
5.5.1	<i>Nepromokavost</i>	27
5.5.2	<i>Prodyšnost</i>	27
5.5.3	<i>Větruvzdornost</i>	28
5.5.4	<i>Způsoby dosažení nepromokavosti a prodyšnosti</i>	28
5.5.4.1	<i>Zátěr</i>	28
5.5.4.2	<i>Membrána</i>	28
5.5.5	<i>Důležité předpoklady a ostatní materiál</i>	28
6	POŠKOZENÍ ORGANISMU CHLADEM A STÍŽENÉ KLIMATICKÉ PODMÍNKY.....	29
6.1	POŠKOZENÍ ORGANISMU CHLADEM.....	29
6.1.1	<i>Celkové podchlazení</i>	29
6.1.1.1	<i>První pomoc při celkovém podchlazení</i>	30
6.1.2	<i>Místní omrznutí</i>	30
6.1.2.1	<i>První pomoc při místním omrznutí</i>	31
6.1.3	<i>Oznobení</i>	31
6.2	KLIMATICKÉ A ATMOSFÉRICKÉ PODMÍNKY.....	32
6.3	PREVENCE.....	32
7	LAVINY.....	33
7.1	FAKTORY VZNIKU LAVIN.....	33
7.2	STUPNICE LAVINOVÉHO NEBEZPEČÍ.....	34
7.3	PLÁNOVÁNÍ, MATERIÁL, PŘESUN A ČINNOST PŘI ODRŽENÍ LAVINY.....	35
7.3.1	<i>Plánování</i>	35
7.3.2	<i>Materiál</i>	36
7.3.3	<i>Samotný přesun a postup při odtržení laviny</i>	36
7.3.3.1	<i>Zahájení přesunu</i>	36
7.3.3.2	<i>Vstup do lavinou ohroženého prostoru</i>	37
7.3.3.3	<i>Krizová situace</i>	37
7.3.3.4	<i>Časový průběh při zasypání lavinou</i>	38
7.3.3.5	<i>Postup při vyhledávání osob v laviništi</i>	40
8	TRANSPORT RANĚNÝCH A MATERIÁLU.....	42
8.1	TRANSPORT RANĚNÝCH A MATERIÁLU S POMOCÍ IMPROVIZOVANÝCH PROSTŘEDKU.....	42
8.1.1	<i>Improvizovaný transportní prostředek č. 1</i>	42
8.1.2	<i>Improvizovaný transportní prostředek č. 2</i>	43
8.1.3	<i>Improvizovaný transportní prostředek č. 3</i>	45
8.2	TRANSPORT RANĚNÝCH A MATERIÁLU S POMOCÍ UT 2000.....	50
9	VÝZKUMNÉ METODY.....	53
9.1	VÝZKUMNÁ METODOLOGIE.....	53
9.2	ZKOUMANÝ SOUBOR.....	54
9.3	MĚŘÍCÍ PROCEDURY.....	55

9.4	PILOTNÍ STUDIE	55
9.5	SBĚR DAT	55
9.6	ANALÝZA DAT.....	55
9.7	ŘEŠENÍ ZVLÁŠTNÍCH SITUACÍ	56
9.8	SPECIFICKÉ PROCEDURY.....	56
9.9	SOUHRN	57
10	VÝSLEDKY	59
10.1	KOMENTÁŘ REALIZACE.....	59
10.2	POPIS DAT	59
10.2.1	<i>Výsledková tabulka č. 1.....</i>	<i>60</i>
10.2.2	<i>Výsledková tabulka č. 2.....</i>	<i>67</i>
10.2.3	<i>Výsledková tabulka č. 3.....</i>	<i>74</i>
10.2.4	<i>Statistika.....</i>	<i>81</i>
11	DISKUSE.....	88
12	ZÁVĚR	90
13	PŘÍLOHY	91
13.1	FORMY TV v AČR.....	91
13.2	ANKETA - ČESKÁ VERZE	92
13.3	ANKETA – ANGLICKÁ VERZE	98
14	SEZNAM POUŽITÝCH ZDROJŮ.....	104

1 Úvod

Přijetí Armády České republiky do NATO v březnu roku 1999 s sebou přineslo značné změny. Rok 2004 byl završen zrušením povinné základní vojenské služby a od 1. 1. 2005 je naše armáda plně profesionální. Moderní armáda je využívána jak pro plnění bojových operací, tak pro činnosti při mírových misích po celém světě, což s sebou nese vysoké nároky na její členy, profesionální vojáky. Nároky, jež jsou kladeny na jejich vojenské odborné a technické znalosti, vědomosti a dovednosti a samozřejmě také na jejich tělesnou zdatnost. Profesionální fyzická příprava současných vojáků je tedy neoddiskutovatelnou součástí jejich profesionální přípravy jako celku. Součástí fyzické přípravy současných vojáků – profesionálů je i speciální tělesná příprava, ve které se příslušníci Armády České republiky diferencovaně připravují k činnostem, které vyplývají ze specifických úkolů jednotlivých odborností.

V našem tělovýchovném systému do STP řadíme:

- speciální tělesná cvičení pro překonávání překážek
- speciální tělesná cvičení pro házení
- speciální tělesná cvičení pro přesuny
- speciální tělesná cvičení pro sebeobranu a boj zblízka (MUSADO MCS)
- speciální tělesná cvičení pro vojenské plavání
- speciální tělesná cvičení pro vojenské lezení
- vědomosti a dovednosti pro přežití v tísni
- speciální tělesná cvičení výkonných letců

Jedním z témat speciální tělesné přípravy jsou i přesuny na sněhu, po ledu a v bažinách. Tato práce se zabývá převážně přesuny v zimních podmínkách. Ty jako téma výcviku, obsahují vybrané znalosti a praktické dovednosti, které umožňují vojákům zvládat složité situace při plnění jejich úkolů v kopcovitém, skalnatém nebo v horském terénu.

Každý voják, který má správně plnit zadané úkoly a efektivně se pohybovat po bojišti, musí tyto znalosti a praktické dovednosti plně ovládat. Mimo to by měl mít odpovídající fyzickou zdatnost, psychickou odolnost, odhodlání a víru v to, že dělá

správnou věc. Pokud tyto dovednosti a další návyky bude mít zautomatizované, značně si ulehčí pohyb v terénu a snadněji se bude vyrovnávat s jednotlivými nástrahami protivníka, okolního prostředí i klimatickými podmínkami.

Přesunem rozumíme každý pohyb vojáka, který se snaží dostat z jednoho bodu do druhého. Přesuny dělíme podle použitých prostředků, druhu a místa.

Dělení podle použitých prostředků: přesuny pěší, na plavidlech, motorovými vozidly, pomocí létajících prostředků (letadlo, vrtulník, padák)

Dělení podle druhu přesunu: přesuny zrychlené, skryté, dálkové, noční, taktické

Dělení podle místa přesunu: přesuny na sněhu, po ledu, v bažinách, přesuny v obtížných podmínkách, horských oblastech, pouštích, džungli apod.

Tato práce pojednává především o přesunech v extrémních zimních podmínkách, o pohybu vojáka na sněhu a ledu ve vysokohorských oblastech za použití lyží, sněžnic, zimní výstroje, maček, cepínů a dalšího lezeckého materiálu.

Současný vývoj ve světě nám jasně dokazuje, že toto téma je velice aktuální a žádná vyspělá armáda by ho neměla opomíjet. Armáda české republiky nemůže být výjimkou. Převážná část místních konfliktů, kde byla nebo stále ještě je v rámci NATO nasazena i AČR, se odehrávala právě ve vysokohorském prostředí. Ať to byla Bosna, Kosovo nebo naposledy Afghánistán. Je tedy na místě, aby se tomuto tématu dostávalo značné pozornosti.

Vzhledem k tomu, že dané téma úzce souvisí a značně se prolíná i s ostatními odvětvími STP, jako je např. vojenské lezení, přežití v tísni, překonávání překážek a částečně i házení, zabývá se má práce i těmito tématy.

Cílem diplomové práce je poskytnout ucelené a objektivní informace z oblasti přesunů v zimních podmínkách ve vybraných Evropských armádách a zároveň jejich porovnání s AČR.

2 Problém

2.1 Zdůvodnění, význam a potřeba studie

Dosavadní vojenská literatura neposkytuje dostatečně ucelené informace o chování na horách nebo jiném členitém terénu. Současná profesionální armáda v podstatě nemá jediný předpis, kterým by se mohla řídit při provádění přesunů v zimních podmínkách. K dispozici je pouze velmi obecný dokument *Rozkaz ministra obrany č. 14. z roku 1999* (RMO Č. 14/1999) (15).

Tato diplomová práce proto pojednává o přesunech v zimních podmínkách ve vybraných vyspělých Evropských armádách. Na základě porovnání bych chtěl dokázat, eventuálně vyvrátit, že AČR je v oblasti výcviku přesunů v zimních podmínkách plnohodnotným členem NATO a může konkurovat ostatním vyspělým evropským armádám. Dále bych byl rád, aby tato práce a získané materiály vedly k vytvoření nového předpisu, který v AČR stále ještě chybí. Tento předpis by měl řešit problematiku přesunů v AČR. Vzhledem k tomu, že v současné době se již začíná připravovat, předpokládám, že v něm získané materiály budou figurovat a tato práce bude nápomocna k jeho dokončení.

2.2 Teoretický rámec navrhované studie

2.2.1 Metodologický rámec navrhované studie

Pro metodologickou část své diplomové práce jsem vycházel zejména z následující literatury.

Pro základní nástin problematiky výzkumu a vědecké práce mi dostatečně stačila literatura HENDL (7), protože je samozřejmě dostupná v knihovně UK FTVS a také proto, že zřetelně a relativně jasně popisuje základní rozdělení výzkumných metod. Studium této publikace, a zároveň rozbor daného problému s mým vedoucím diplomové práce, mě přivedly k myšlence použít jako metodu sběru dat dotazování, konkrétně dotazování pomocí nestandardizovaného dotazníku – anketního šetření.

2.3 Formulace problému

Vzhledem k současnému stavu, který v AČR již po delší dobu přetrvává, tj. nepřítomnost předpisu, jenž by o dané problematice pojednával, a nedostatek další dokumentace nebo pouze její obecné formy, mě přivedla k myšlence zpracovat diplomovou práci na toto téma.

Vojenský obor při Fakultě Tělesné výchovy a sportu Univerzity Karlovy má jako jednu z náplní své činnosti zpracovávání a konzultaci jednotlivých předpisů týkajících se tělesné přípravy v AČR. Po domluvě se svým vedoucím práce jsem zvolil formu porovnání vybraných evropských armád na základě vyhodnocení předem zasláného dotazníku. Získané informace budou následně použity k vytvoření nového předpisu, na kterém se podílí také můj vedoucí diplomové práce.

2.4 Cíle, úkoly a hypotézy práce

2.4.1 Cíl práce

Cílem práce je porovnání vybraných armád v oblastech právního zabezpečení, zdravotního zabezpečení, četnosti výcviku, metodiky vedení výcviku a v oblastech používané výstroje a materiálů.

Na základě tohoto porovnání:

- vytvořit podklady, umožňující zlepšení kvality výcviku při přesunech v zimních podmínkách v AČR
- navrhnout soubor pomůcek, s nimiž bude možné vést výcvik tohoto druhu
- získané informace převést do podmínek AČR a zakomponovat je do předpisu, který je v současné době připravován

2.4.2 Úkoly práce

- Sestavení dotazníku, který se bude zabývat danou problematikou
- Oslovení kompetentních osob ve vybraných armádách (tělovýchovní pracovníci, instruktoři, vojenští přidělenci, atašé)
- Rozeslání vypracovaného dotazníku
- Vyžádání, sběr a roztřídění dalších dokumentů a dat
- Analýza získaných informací
- Porovnání získaných informací
- Vytvoření dílčích závěrů k jednotlivým tématickým celkům
- Vyhodnocení práce a závěr
- Ze získaných informací vyvození důsledků pro AČR
- Návrh řešení

2.4.3 Hypotéza

Předpokládáme, že získané materiály a informace povedou ke zlepšení výcviku přesunů v zimních podmínkách, ke sjednocení tohoto druhu výcviku u jednotek AČR a k vytvoření nového předpisu, který bude řešit přesuny obecně.

2.5 Omezení a vymezení studie

2.5.1 Omezení studie

Omezení diplomové práce vidím zejména v těchto oblastech:

- a) relativně malý počet respondentů
- b) jazyková bariéra
- c) riziko, že návratnost dotazníků bude malá
- d) riziko, že odpovědi na otázky v dotazníku mohou být zkreslené z několika důvodů: vlivem jazykové bariéry, úplně jiného systému v procesu tělesné přípravy. neochoty cokoli sdělovat příslušníkům cizích armád
- e) vyplnění dotazníku nekompetentní osobou, která bude do problému zasvěcena pouze částečně
- f) omezení, které vyplývá z odlišnosti jednotlivých armád ať z hlediska mentality jejich příslušníků tak z hlediska rozdílného přístupu k výcviku
- g) omezení, které vyplývá z geograficky odlišné polohy dané země

2.5.2 Vymezení studie

Vymezení studie spátrují v těchto oblastech:

- a) zvolené armády patří k vyspělým armádám Evropy
- b) zvolené armády mají s tímto druhem výcviku značné zkušenosti, zejména díky jejich geografické poloze a klimatickým podmínkám, které v daných zemích panují
- c) u nás doposud neexistuje literatura zabývající se tímto tématem, vzhledem k tradici v tomto druhu výcviku u vybraných armád, předpokládám značné množství dokumentace zabývající se danou problematikou, a po její úpravě následné využití v podmínkách AČR
- d) po dokončení diplomové práce bude veškerý materiál k dispozici stálému stavu VO FTVS UK, který se podílí na zpracovávání nových předpisů s tím, že ho budou moci jeho příslušníci využít v právě připravovaném předpisu

2.6 Definice pojmů

2.6.1 Speciální tělesná příprava

Speciální tělesná příprava je jednou ze součástí fyzické přípravy profesionálních vojáků. V současné době je na ni kladen zvýšený důraz, neboť při jejím realizování dochází u vojáků, kromě zlepšení fyzické odolnosti, také ke značnému zvýšení sebevědomí. Ve speciální tělesné přípravě se příslušníci Armády české republiky diferenciovaně připravují k činnostem, které vyplývají ze specifických úkolů jednotlivých vojenských odborností KVAKA & JEBAVÝ (10).

2.6.2 Přesuny

Přesuny jsou součástí speciální tělesné přípravy vojáků z povolání AČR. Přesunem rozumíme každý pohyb vojáka, který se snaží dostat z jednoho bodu do druhého. Dělíme je podle použitých prostředků, druhu a místa. Jsou využívány jak v běžném životě vojáka, tak k úspěšnému plnění bojových úkolů. Přesuny v zimních podmínkách jsou realizovány v zimní krajině, která je převážně charakteru členitého, kopcovitého nebo horského. Další dělení řeší RMO Č. 14/1999 (15).

2.7 Souhrn

Pokud shrnu předchozí informace, cíl a zaměření následující práce by mělo být dostatečně zřejmé.

Přesuny v zimních podmínkách jsou jedním z témat speciální tělesné přípravy vojenských profesionálů. Bereme-li v úvahu různorodost úkolů, které jsou vojáci nuceni plnit v členité, kopcovité nebo horské krajině a v extrémních klimatických podmínkách, musíme si odpovědět na otázku, jsou-li profesionální vojáci připraveni bezpečně se pohybovat v takovémto terénu s ohledem na veškeré nástrahy, které se ve vysokých horách vyskytují. Z tohoto důvodu je potřeba zjistit, na jaké úrovni je z hlediska kvality a bezpečnosti prováděn výcvik přesunů na sněhu a ledu v AČR, a následně ho porovnat s výcvikem ostatních vyspělých evropských armád, které mají s tímto druhem výcviku

značné zkušenosti vzhledem k geografické poloze, klimatickým podmínkám, vyškoleným specialistům a tradicím, souvisejícím u nich s tímto druhem výcviku.

V mé diplomové práci se budu věnovat převážně porovnávání zvolených armád v oblastech právního zabezpečení, zdravotního zabezpečení, četnosti výcviku, metodiky vedení výcviku a v oblastech používané výstroje a materiálů.

Pomocí anketního šetření budu zjišťovat konkrétní podobu výcviku v jednotlivých zemích a následně porovnávat s výcvikem v AČR. Dále počítám s tím, že tato práce přispěje k vytvoření nového předpisu, který by měl řešit přesuny jako takové.

3 System tělesné výchovy v AČR

3.1 Základní dělení

1. Cíl
2. Úkoly
3. Formy
4. Prostředky
5. Zabezpečení

3.1.1 Cíl

Cílem je zabezpečení tělesné připravenosti příslušníků Armády České republiky k úspěšnému plnění vojenských činností

3.1.2 Úkoly

- Dosažení optimální tělesné zdatnosti
- Zvládnutí pohybových dovedností a návyků
- Plnění stanovených výkonnostních norem
- Výchova k pravidelným tělovýchovným aktivitám
- Získávání odolnosti proti psychickým zátěžím

3.1.3 Formy

- viz. příloha 13.1

3.1.4 Prostředky

- Tělesná cvičení pro všestranný rozvoj pohybových dovedností
- Tělesná cvičení pro rozvoj speciálních tělesných dovedností
- Doplnkové prostředky (regenerace, rekondice, řízená životospráva)

3.1.5 Zabezpečení

- Plánování a evidence
- Metodické zabezpečení
- Materiální a finanční zabezpečení
- Zdravotnické zabezpečení
- Kontrola a hodnocení
- Vzdělávání a doškolování tělovýchovných pracovníků

4 Historie

4.1 Historické využití lyží pro vojenské účely

Přeměna lyží z předmětu denní potřeby v součást vojenské výstroje se děla zpočátku jen velice příležitostně. Teprve později, se vznikem stálého vojska, se lyže začaly stávat součástí standardní výbavy stále většího počtu vojenských jednotek a to zejména v severských zemích a Rusku.

Výsledky vojenských lyžařských oddílů potvrzovaly jejich vysokou pohyblivost v zasněženém terénu, nejen proti jednotkám pěším, ale dokonce i proti oddílům na koních. Lyžařské oddíly plnily s úspěchem důležité úkoly hlavně průzkumného, výzvědného, zabezpečovacího, spojovacího, ale i jiného charakteru, převážně v takových terénních a klimatických podmínkách, kde ostatní jednotky často selhávaly.

Je známá celá řada historických pramenů o vojenském využití lyží. Hlavním důvodem je, že pro středověké historiky byly války a jejich popis jedním z nejčastějších a nejdůležitějších témat jejich práce. Jim také vdčíme za obrovské množství archivů a kronik, které uvádějí lyže jako součást vojenské válečné výstroje. Proto tolik víme o vojenských lyžařských oddílech ve Skandinávii a v Rusku a o jejich lyžařském výcviku a válečném nasazení.

Nejstarší zmínky o vojenském využití lyží jsou ze 13. století. Král Sverre zařadil do svého vojska skupinu lyžařů, kterou později použil v bitvě u Osla (1159) k průzkumným a výzvědným účelům.

Další zmínky o vojenském využití lyží pocházejí z období častých švédsko-norských sporů v 15. až 18. století.

Po roce 1521 v armádě švédského krále Gustava Vasy I. začaly být organizovány regulérní stálé lyžařské jednotky, které se zúčastnily roku 1563-1570 tzv. sedmileté války.

V Norsku byly počátkem 18. století konány pokusy na vytvoření stálých a dobře vycvičených jednotek. V zimě procházely lyžařským výcvikem a v létě výcvikem v jízdě na koních. Roku 1713 byl vydán královský reskript, kterým se povolávali do armády dobří lyžaři.

Rok 1773 znamenal další významný pokrok ve vývoji vojenského lyžování. Byl vydán první vojenský služební lyžařský předpis, který zpracoval kapitán J.H. Emahusen. Předpis měl název „Exercises für eine Compagnie Schiileuffers auf deren Schiihen“ a obsahoval popis lyží, především typu severního. Lyže skluzná byla poměrně dlouhá 315-

375 cm a úzká 4-6 cm. Lyže, která sloužila především k odrazu tzv. andor měřila okolo 125 cm, a na šířku měla 6-8 cm. Dále předpis řešil způsob použití a zacházení s lyžemi.

V 18.století měla nejvyspělejší lyžařské oddíly norská armáda. V Trondheimu a Kongsvingernu byla založena lyžařská výcviková střediska. Roku 1767 byly uspořádány první branné vojenské lyžařské závody a současně byla přijata organizační a výcviková opatření. Tyto závody měly především ukázat připravenost jednotlivých vojenských lyžařských jednotek. Mimo jiné spočívaly v tom, že závodník měl při běhu nebo sjezdu za úkol zamířit, vystřelit a zasáhnout cíl. V podstatě se vlastně svým charakterem staly předchůdcem novodobých branných lyžařských závodů.

Roku 1774 byl vydán královský dekret, který stanovil pro vítěze vojenských závodů věcné ceny. Soutěživost, postupný rozvoj a pokrok vedly k neustálému zlepšování lyžařských technik a ke zkvalitňování lyžařského vybavení.

Také zprávy o lyžování v Rusku vypovídají o tom, jak byla lyžařská výstroj používána k vojenským účelům. Např. Nikonovskij letopis ze 16. století obsahuje dva obrázky z bitvy u Rjazaně (1444) ve válce, která byla vedena proti Tatarům. Obrázky znázorňují vojáky na lyžích. V rusko-litevské válce měla Litva silné jezdecké oddíly na koních, které se v té době staly hlavní vojenskou zbraní, přesto všechno je ruské lyžařské oddíly roku 1543 s přehledem porážely.

Především se osvědčily a úspěchů dosáhly lyžařské oddíly při výzvědných a průzkumných akcích v roce 1774 za Pugačevského povstání. Dále při vpádu Napoleona do Ruska v roce 1812 ruské partizánské oddíly na lyžích úspěšně napadaly a likvidovaly francouzské jednotky při jejich ústupu z Moskvy.

Roku 1866 byl oceněn význam a důležitost využívání lyží v ruské armádě oběžníkem ruského vojenského ministerstva, na základě kterého bylo ve vojenských učilištích zavedeno studium lyžařství jako povinného vojenského předmětu.

Široké použití lyží jak ve Skandinávii tak v Rusku nám ukazuje jak moc byly lyže v tehdejších dobách důležité, ale ani dnes se bez nich žádná vyspělá armáda, která operuje nebo cvičí v chladnějších a vysokohorských oblastech neobejde. Samozřejmě nejsou používány v tak masových měřítkách a počtech. V žádném případě se v dnešní době nebude na lyžích přemisťovat celá brigáda, prapor a dokonce ani rota. Lyže jsou využívány především malými skupinami, které operují na území protivníka, ať už mají za úkol provést rychlý průzkum a zmizet, nebo dlouhodobě sabotovat činnost v jeho týlu. Slouží jim především k tomu, aby se rychle a bez obtíží dostaly na místo určení provedly předem naplánovanou akci a opět rychle a nepozorovaně zmizely.

4.2 Historie a výcvik horských jednotek u nás

Při potlačování lokálních konfliktů v krizových částech světa se v poslední době stále naléhavěji ukazuje potřeba útvarů a jednotek speciálně připravovaných pro boj v horách. Ač se to s ohledem na současný geografický charakter České republiky může zdát poněkud zvláštní, právě naše armáda měla za první republiky v této oblasti velkou tradici. V období mezi světovými válkami jsme disponovali dvěma brigádami horské pěchoty. Bohužel po roce 1945 tyto speciálně cvičené jednotky, s ohledem na unifikovanou a poněkud šedivou armádu, již nebyly obnoveny.

Každou z brigád tvořily dva pluky, které měly velitelství v Ružomberku, Dolném Kubíně, Popradu a Prešově. Každý pluk zahrnoval tři prapory. Od pěších se lišil především tím, že byl pouze taktickým, nikoliv však administrativním útvarem. Všech dvanáct horských praporů mělo totiž svá samostatná velitelství s hospodářskou správou a technickou rotou (ta měla zákopnickou, spojovací četu a četu děl). Organizační strukturu praporu dále tvořily tři horské roty, horská kulometná rota a rámcové náhradní roty s hospodářskou správou a augmentačním skladem. Jednotlivé roty pak měly po dvou četách a pomocném družstvu. Celkem tedy bylo v praporu 400 vojáků, 18 lehkých. 8 těžkých kulometů a dvě lehká děla či minomety.

Horská pěchota byla určena především pro boj v horském terénu, znak tohoto druhu vojska byl sokol s lipovou ratolestí.

Základ výcviku spočíval hlavně v dlouhých pochodech v náročném horském terénu, boji v horách, základech horolezectví, slézání ledových polí a v zimních měsících samozřejmě v lyžování. Letní výcvik byl organizován ve stanicích zřízených speciálně k tomuto účelu vysoko v horách. Po jeho skončení se příslušníci praporů horské pěchoty vraceli na krátkou dobu do posádek, aby opravili poškozenou výstroj a výzbroj. Poté následovaly manévry s jinými, většinou pěšími útvary naší armády. Především během nich si horská pěchota vydobyla pověst vynikajících elitních útvarů. Díky tomu mnoho mladých mužů projevovalo přání sloužit u horské pěchoty a dávalo přednost tvrdému výcviku v krásné přírodě před výhodami posádkových měst.

V současné době naše armáda nedisponuje žádnou speciální jednotkou, která by byla přímo určena pro boj a pohyb ve vysokohorském terénu. To však neznamená, že se touto problematikou nezabývá, a že jej žádné jednotky necvičí. Výcvik provádějí především průzkumné čety, které jsou součástí jednotlivých velitelských stupňů, praporů nebo brigád. Dále jsou to vybrané části elitních jednotek, např. 4. brigáda rychlého

nasazení nebo 6. prapor speciálních sil v Prostějově. Konkrétně se lyžováním a přesuny na sněhu, po ledu a v bažinách zabývá i vojenský obor při FTVS UK, který organizuje a zajišťuje jednotlivé kurzy.

5 Výbava, výstroj a jednotlivé typy lyží

5.1 Typy lyží

Existují jednotlivé typy lyží. Jsou to lyže sjezdové, běžecké, back-country, touringové lyže a další speciální druhy. Většina armád využívá lyže typu back-country a touringové lyže.

5.1.1 Lyže sjezdové a běžecké

Lyže sjezdové a běžecké se příliš pro potřeby armády nehodí a to hlavně díky jejich specifičnosti. Sjezdové lyže jsou vynikající na jízdu pouze z kopce a jsou k nim potřeba poměrně těžké speciální boty. Běžecké lyže jsou lehké, vhodné na rovinu nebo na mírné svahy a stoupání, pro jejich šířku se však dají použít pouze na upraveném povrchu. Vzhledem k množství materiálu neseného materiálu vojákem jsou problematické na udržení rovnováhy a krajně nevhodné na prudší svahy i výstupy. V podmínkách armády jsou tyto typy lyží využívány převážně k rekreačním účelům a ke sportovním a soutěžním aktivitám.

5.1.2 Back-country

Tzv. back-country jsou v podstatě širší běžky přizpůsobené armádě. Navíc mají kovové hrany, které běžecké lyže mít nesmí. Tím, že jsou širší zajišťují potřebnou stabilitu. dají se použít i v hlubším sněhu, prudší svahy na nich lze sjíždět tzv. telemarkem a při prudkých výstupech se na jejich skluznici nalepí speciální protiskluzový pás, který zabraňuje skluzu lyže zpět. Funguje v podstatě tak, že má na sobě chloupky v jednom směru. Dochází k tomu, že lyže směrem vpřed klouže i když hůře, ale zpět nikoliv. Při extrémně prudkých sjezdech lze pás na lyži ponechat a tím dochází k samovolnému zpomalování.

5.1.3 Touringové lyže

Touringové lyže, neboli tzv. skialpinistické lyže, vznikly až v nedávné době. Slouží především k provozování turistiky ve vysokých horách, jsou využívány jako usnadňující prostředek ke strmým výstupům a následným prudkým sjezdům zpět do údolí. Jsou to vlastně přizpůsobené sjezdové lyže, v zadní části vázání mají speciální zařízení, které dokáže patu nohy pevně zafixovat nebo naopak úplně uvolnit tak, že ve vázání je uchycena

pouze přední část chodidla a tím se vlastně z lyže stane „širší běžka“, podobně jako back-country. Při výstupech tedy máme patu nohy uvolněnou, přední část vázání nám umožní dostat ji nad lyži a tím značně ulehčí pohyb vpřed. Při sjezdu pak jednoduchým pohybem, aniž bychom museli sundávat lyže nebo boty, patu do vázání zacvakneme. Tím získáme sjezdové lyže i s bezpečnostním vázáním, které je schopné při pádu nebo jiné nebezpečné situaci vypnout tak, aby nedošlo k poškození končetiny. Samozřejmě, tak jako na back-country, tak i na skialpinistické lyže při výstupech nasazujeme speciální stoupací pásy, které zabrání skluzu zpět. Výhoda těchto lyží je pro armádu jednoznačná. Při výstupu nebo na rovině si voják ze skialpinistických lyží vytvoří lyže běžecské a při sjezdu sjezdové. Částečnou nevýhodu představují boty, které jsou poměrně těžké a nevhodné k samotné chůzi bez lyží. I zde je však třeba brát v úvahu charakter a obtížnost terénu. V našich podmínkách, kde není tak prudké střídání strmých svahů a i na vrcholech je relativní rovina, jsou vhodnější back-country, především díky jejich lehkosti. Ve vysokých horách, kde jsou extrémní podmínky, neupravený terén, velké množství sněhu a dále časté střídání prudkých stoupání a sjezdů mají jednoznačnou převahu lyže skialpinistické.

5.1.4 Armádní lyže dřevěné (Kandahár)

Ještě existuje jeden typ lyží, o kterém se zmíním, jsou to lyže dřevěné, které byly zařazeny do výzbroje naší armády a jsou běžnou výbavou většiny útvarů. Standardní vázání, které mají namontováno, tzv. kandahár, je v podstatě pružina, která se nechá upevnit do paty vojenské obuvi (kanady), kde je pro ni upraven speciální žlábek. Výhodou je poměrně levná pořizovací cena a dále jejich univerzálnost - voják nemusí mít žádnou speciální obuv, kdykoli je připevní na kanady a v případě potřeby zase sundá. Velkou nevýhodou jsou jejich vlastnosti. Vzhledem k tomu, že jsou dřevěné se nasáknou vodou a neúměrně ztěžknou. Ani skluzné vlastnosti nejsou optimální. U vázání kandahár se poměrně rychle vytáhá pružina, která zabezpečuje upevnění k botě a lyže pak stále vypadává. Dále vázání nespĺňuje dnešní nároky na bezpečnost, neboť zcela fixuje přední část chodidla a tím při pádech může docházet ke komplikovaným zlomeninám dolních končetin. Ani hůlky, které byly k lyžím standardně dodávány nejsou vhodné, nespĺňují nároky na moderní materiál a často se lámou. Celkově jsou tyto lyže značně zastaralé a pro potřeby moderních armád zcela nevhodné.

5.2 Sněžnice

Přesuny na sněhu lze provádět i jinými způsoby. Mohou být použity např. sněžnice. hodící se zejména k překonávání vzdáleností, kde je velké množství prachového sněhu nebo naopak tam kde je tenká ledová krusta na povrchu. Vojáka, který je obtěžkán výzbrojí, výstrojí se zimními doplňky a navíc nese i další speciální materiál, by tato krusta neudržela. Sněžnice rozprostřou hmotnost vojáka a tím značně usnadní lokomoci ve sněhu. i když postup je oproti lyžím pomalejší, neboť nelze využít skluzu sněžnic z kopce.

5.3 Mačky

Mezi další vybavení významně usnadňující pohyb v zimních podmínkách patří mačky. Používají se převážně na ledovém, tvrdém a zmrzlém povrchu, kde běžná obuv neumožňuje bezpečný pohyb a hrozí uklouznutí a následný pád. Existuje několik druhů maček, většinou jsou vyrobeny ze železa a jeho slitin a upevňují se na klasickou zimní obuv, nebo jsou železné bodce přímo vbudované do podrážky boty. Jejich význam spočívá v tom, že oproti lyžím vůbec neumožňují skluz, ale naopak mu zabraňují. Tím je značně zvýšená bezpečnost při pohybu po ledových polích a místech, kde hrozí nebezpečí pádů do strží, roklí apod.

5.4 Cepín

Posledním důležitým náčiním je cepín. Částečně může připomínat malý krumpáč. ale jeho použití je zcela odlišné. Podobně, tak jako mačky, se používá na ledovém a zmrzlém povrchu, kde je navíc určitý sklon svahu a kde by nám samotné mačky nedokázaly zajistit potřebnou bezpečnost a stabilitu. Je velice vhodný k výstupům nebo sestupům v prudkých svazích. Voják ho zarazí do ledové masy, tím vznikne třetí pevný bod o který se může opřít a zvýšit tak značně svou stabilitu. Cepín používají především horolezci, kteří se bez něj ve vysokých horách v žádném případě neobejdou.

5.5 Výstroj vojáka

Jednotky pohybující se ve vysokých horách nebo arktickém podnebí musí mít samozřejmě i další vybavení, které umožní plnit zadané úkoly a pomůže jednotlivcům v obtížných klimatických podmínkách přežít.

Jedná se především o vhodné oblečení jako je termoprádlo, vodě odolné bundy. kalhoty, rukavice dále teplé spodní prádlo, ponožky atd., velice důležitá je odpovídající

zimní obuv a samozřejmě také šály a čepice, neboť hlavou ztrácíme až 50 % tělesného tepla. Tímto vším už AČR disponuje.

Poslední dobou se nejvíce zastává názor, že nejvýhodnější je nosit více tenčích vrstev, které je v případě potřeby možné odložit nebo naopak přidat. Jelikož neexistuje oblečení, které by zajistilo, že se v něm nezpotíme a následně neprochladneme je nutné se neustále převlékat tak, abychom si udrželi maximální tepelný komfort.

Nejpoužívanější vnější vrstvou oblečení jsou bundy s membránou nebo se zátěrem. Svrchní oblečení (bundy, větrovky a kalhoty) by mělo být nepromokavé, aby nám vlhkost nepronikla k tělu, zároveň ale velmi prodyšné, aby se vlhkost vyprodukovaná tělem odpařovala lehce ven. Jenomže nepromokavost a prodyšnost jsou vlastnosti vzájemně si odporující, z toho důvodu musíme hledat kompromis. Zásadními vlastnostmi této vrstvy oblečení musí být také větruvzdornost a odolnost materiálu vůči mechanickému poškození.

Jako spodní vrstvu je nejvhodnější použít již zmíněné termoprádlo, které zabezpečuje tepelný komfort a zároveň pomáhá odvést pot od těla do dalších vrstev. Tím zabraňuje, aby propocené oblečení doléhalo přímo na pokožku a o to snadněji udržuje stabilní tělesnou teplotu. V nepříznivých podmínkách tak předejdeme prochladnutí a následnému nachlazení. AČR toto prádlo odebírá od tuzemské firmy Jitex. Ta patří mezi nejlepší firmy zabývající se výrobou těchto materiálů.

5.5.1 Nepromokavost

Nepromokavost materiálu je jeho schopnost odolávat proniknutí vody zvenčí. Udává se zpravidla jako výška vodního sloupce, při níž tkanina propustí první kapky vody. Čím vyšší vodní sloupec, tím větší nepromokavost. Předpokladem nepromokavosti jsou lepené švy (natavené plastové pásky na švech z vnitřní strany). Tam by totiž šitím narušený materiál mohl vodu propouštět.

5.5.2 Prodyšnost

Prodyšnost je schopnost propouštět vodní páry, produkované lidským tělem, směrem ven. Udává se v gramech páry, které se mohou odpařit přes metr čtvereční látky za 24 hodin (MVTR - moisture vapor transmission rate). Žádná membrána ovšem nezajistí to, aby se pod ní člověk přestal potit.

5.5.3 Větruvzdornost

Větruvzdornost je schopnost bránit pronikání větru k tělu. Vítr je příčinou tzv. wind-chill efektu, což je v podstatě ochlazování větrem. Více viz. kapitola 6 Poškození organismu chladem a stížené klimatické podmínky.

5.5.4 Způsoby dosažení nepromokavosti a prodyšnosti

5.5.4.1 Zátěr

Zátěrem se vytvoří tzv. klimatická membrána. Je to trvalá impregnace, nanášená přímo na materiál v různě silných vrstvách. Obecně má horší poměr nepromokavost/prodyšnost než membrána.

5.5.4.2 Membrána

Nejedná se o samostatnou látku, ani o impregnaci či zátěr, ale o speciální vrstvu. Svou strukturou je schopna propustit molekuly vodní páry a zabránit průchodu kapkám vody. Membrány integrované do ochranných vrstev oblečení jsou dnes produkovány celou řadou výrobců. Armáda České republiky používá výrobky s membránou gore-texovou, která je jednou z nejkvalitnějších.

5.5.5 Důležité předpoklady a ostatní materiál

Zásadní pro přežití ve vysokých horách a obtížných klimatických podmínkách jsou kompas, aktuální mapy, oheň, nůž, vysoká fyzická a psychická úroveň, motivace, znalost místních podmínek a přírodních zákonů, dodržování pitného režimu a především celková vycvičenost a připravenost vojáka.

6 Poškození organismu chladem a stíženě klimatické podmínky

6.1 Poškození organismu chladem

Jedno z největších rizik, které existuje v arktickém prostředí, ve vysokých horách, a které může ohrozit zdraví a často i život nazýváme poškození chladem. To zpravidla dělíme do tří základních skupin. Je to celkové podchlazení, místní omrznutí a nejméně nebezpečné, ale značně nepříjemné tzv. oznobeniny.

6.1.1 Celkové podchlazení

Celkové podchlazení je ze všech tří uvedených skupin nejvíce nebezpečné, především proto, že může vážně ohrozit život. Je vyvoláno působením chladu na celý organismus. Rozsah poškození zdraví je dán nejen samotným chladem a dobou po kterou působí, ale také dalšími faktory jako je síla větru, použité oblečení, možnost pohybu, vlhkost prostředí, stupeň vyčerpání a v neposlední řadě věk, trénovanost a psychická kondice. Samozřejmě nesrovnatelně lépe snáší účinky chladu trénovaný jedinec, než stejně oblečený nezkušený turista. Při nulovém větru se i při teplotách hluboko pod bodem mrazu vytváří kolem těla jakási izolační vzduchová vrstvička, která zabraňuje nadměrným ztrátám tepla. Ta je, ale již při nepatrném větru narušována. Obdobná situace vzniká i při sjezdu na lyžích. Se silnějším větrem dochází současně k mnohonásobnému ochlazování. Proto může i při teplotách ovzduší, které neklesnou pod bod mrazu dojít k celkovému podchlazení nebo omrzlinám.

ZÁVISLOST TEPLoty VZDUCHU NA RYCHLOSTI VĚTRU										
Rychlost větru (km/h)	Teplota vzduchu (°C)									
	10°	5°	0°	-5°	-10°	-15°	-20°	-25°	-30°	-35°
0 km/h	10°	5°	0°	-5°	-10°	-15°	-20°	-25°	-30°	-35°
10 km/h	8°	2°	-3°	-9°	-14°	-20°	-25°	-31°	-37°	-42°
20 km/h	3°	-3°	-10°	-16°	-22°	-29°	-35°	-42°	-48°	-55°
30 km/h	1°	-6°	-13°	-20°	-27°	-34°	-41°	-48°	-55°	-62°
40 km/h	-1°	-8°	-16°	-23°	-31°	-38°	-45°	-53°	-60°	-68°
50 km/h	-2°	-10°	-18°	-25°	-33°	-41°	-48°	-56°	-64°	-71°
60 km/h	-3°	-11°	-19°	-27°	-35°	-42°	-50°	-58°	-66°	-74°
70 km/h	-4°	-12°	-20°	-28°	-35°	-43°	-51°	-59°	-67°	-75°
80 km/h	-4°	-12°	-20°	-28°	-36°	-44°	-52°	-60°	-68°	-76°

Při neznalosti těchto zákonitostí mohou vzniknout katastrofální následky. Také se nesmí opomíjet, že vlhké a propocené oblečení ztrácí své izolační schopnosti a tím zapříčiňuje větší ztráty tepla. Především lze vhodným oblečením (termo) včetně ponožek a volbou povrchových materiálů s vodě odolnou membránou, která svými vlastnostmi umožňuje odpařování vlhkosti na povrch a tím zabezpečuje vysychání spodního oblečení a zároveň zabraňuje pronikání vlhkosti dovnitř.

Úplně nejdůležitější je, být přiměřeně oblečen. Před větším fyzickým výkonem je třeba se obléci méně. Jakmile dojde k jeho snížení, okamžitě ještě před vychladnutím použít další vrstvy oblečení. Zamezí se tak ztrátám tepla, které se již vytvořilo a zároveň tím nedojde k prochlazení organismu.

6.1.1.1 První pomoc při celkovém podchlazení

Hlavní zásady první pomoci u podchlazených:

- 1) zabránit dalším ztrátám tepla:
 - zadržet
 - zabalení do přikrývek (dle možností použít pytlíčky s chemickým teplem)
 - použít ochranu hliníkovou fólií, nebo vytvořit jinou tepelně izolující vrstvu
- 2) podchlazenému, který je při vědomí podávat teplý a pokud je to možné slazený nápoj
- 3) zabránit aktivním i pasivním pohybům podchlazeného (musí být v klidu přenesen či převezen)
- 4) při vědomí a po zabránění dalším ztrátám tepla, urychlené vyhledání odborné zdravotní péče
- 5) u nedýchajících neprodleně provést dýchání z plic do plic a srdeční masáž. poté uskutečnit předchozí opatření

6.1.2 Místní omrznutí

Místní omrznutí je dalším typem poškození chladem. Většinou vzniká na nechráněných nebo nedostatečně chráněných částech těla účinkem nízkých teplot a zpravidla za výrazného přispění silného větru. Jak se organismus brání celkovému podchlazení, dochází k uzavírání krevního oběhu v periferních částech těla. Jsou vyživovány pouze důležité orgány v jádru a mozek. Následně bývají postiženy koncové části těla (prsty rukou a nohou, ušní boltce, obličej a nejvíce nos). Na vznik omrzlin mají vliv veškeré faktory jako u celkového podchlazení. Ze zevních faktorů je to opět vítr.

nedostatečné či nevhodné oblečení (mokré rukavice, těsná obuv, nezakryté části těla). Vnitřní faktory jsou věk, pohlaví, otužilost, únava a také již dříve prodělaná omrznutí.

Rozeznáváme tři stupně omrzlin:

1. stupeň – tkáň v postižených místech po prokrvení a zahřátí zarudne a objevují se pichlavé bolesti. Změny většinou zmizí, někdy postižené místo později zhnědne a vrchní vrstva kůže se odlupuje.

2. stupeň – zde je již kůže zasažena do hloubky, kromě zarudnutí a otoku vznikají puchýře, dále pocity svědění a bolesti.

3. stupeň – tkáň je zasažena do hloubky a odumírá. Ze začátku je omrzlá tkáň bílá, tuhá bez citu a zpravidla dobře ohraničená. Po několika dnech zůstává neprokrvená, necitlivá postupně černá a zasychá. V okolí se obvykle vytváří rudý zánětlivý lem. Pokud navíc dojde k infekci tkáň hnisavě odměšuje, postupně se rozbředá a zapáchá.

6.1.2.1 První pomoc při místním omrznutí

Hlavní zásady první pomoci při omrzlinách:

- 1) zlepšení prokrvení omrzlé tkáně
 - zabránění dalšího ochlazování
 - nucení do cvičení (pouze v případě, že postižený není celkově podchlazen)
- 2) nepoškodit povrch omrzlé tkáně (netřít sněhem ani látkou – nebezpečí infekce)
- 3) zabránit infekci, ovázat
- 4) transport

Pokud je místní omrznutí spojeno s celkovým podchlazením, je nutné nejprve eliminovat podchlazení a až poté ošetřovat omrzliny.

6.1.3 Oznobeniny

Oznobeniny jsou poškozením organismu z chladu, vlhka a nemožnosti pohybu (často jimi za války trpěli vojáci, kteří byli nuceni dlouhou dobu pobývat v zákopech). Z hlediska následků nejsou sice tak nebezpečné jako celkové podchlazení a omrzliny, ale nelze je v žádném případě podcenit. Už proto, že nižší stupeň poškození chladem přechází ve vyšší bez nějakých „ohraničených“ příznaků.

6.2 Klimatické a atmosférické podmínky

Ve vysokých horách nás mimo extrémních klimatických podmínek ohrožuje také prudké slunce. Toto nebezpečí je velmi podceňováno. Pokud vůči němu voják nepřijme opatření, může mu značně znepríjemnit život. Pro včasné a přesné plnění úkolů je nezbytné, aby byl zcela zdravý a v psychické pohodě. Ve vyšších polohách je nutné používat, především na obličej, opalovací krémy s vysokým ochranným faktorem a také sluneční brýle s UV skly. Intenzita slunečních paprsků, která je ještě znásobena odrazem od okolního sněhu je pro oči značně škodlivá. Pokud budeme používat sluneční brýle předejdeme tak „sněžné slepotě“, která je sice dočasná, ale pro operujícího vojáka v horách značně nebezpečná.

6.3 Prevence

Důležité je všem těmto poškozením organismu předcházet, dosáhneme toho především:

- důslednou sebekontrolou před samotným přesunem i při něm
- vzájemnou kontrolou ve skupině před samotným přesunem i při něm
- dodržováním pitného režimu, dostatečnou zásobou teplých tekutin
- používáním ochranných prostředků a vhodného oblečení

7 Laviny

Jedním z největších nebezpečí ve vysokých horách jsou laviny. Navíc je toto nebezpečí často podceňováno, ačkoli při něm každoročně přijde o život několik desítek lidí. Každý voják jednotky, která působí ve vysokohorských oblastech, kde hrozí možnost pádu laviny, by měl velmi dobře znát postup po jejím stržení, ale především by měl vědět jak nebezpečí rozpoznat, jak se mu vyhnout, kudy a jak volit cestu v oblasti lavinových svahů, či vědět, jak se zachovat v případě, že se do laviny dostane přímo on.

7.1 Faktory vzniku lavin

Na vzniku lavinových nehod se podílí několik základních faktorů. Pokud bychom chtěli stručné definování, můžeme za tři základní prvky označit:

- terén
- aktuální podmínky (vítr, sněžení, teplota, atd.)
- člověk

Rozdělení lavin podle velikosti:

Označení	Klasifikace podle dojezdu	Klasifikace podle zničující schopnosti	Klasifikace podle délky
Splaz	sklouznutí malého množství sněhu, které nemůže osobu zasypat (nebezpečí následného pádu)	pro člověka relativně neškodný	délka < 50 m objem < 100 m ³
Malá lavina	zastaví se ještě na svahu	může zasypat, zranit nebo zabít	délka < 100 m objem < 1 000 m ³
Střední lavina	zastavuje se až na spodní části svahu	může zasypat a zničit auto, poškodit nákladní auto, zničit malou budovu nebo strhnout několik stromů	délka < 1 000 m objem < 10 000 m ³
Velká lavina	běží přes celou plochu svahu, nejméně však 50 m (sklon svahu může být menší než 30°), může dosáhnout dna údolí	může zasypat a zničit nákladní auta nebo vlaky, velké budovy nebo zalesněné plochy	délka > 1 000 m objem > 10 000 m ³

7.2 Stupnice lavinového nebezpečí

Existuje mezinárodní stupnice lavinového nebezpečí, která má pět stupňů. Slouží nám k bližšímu určení nebezpečí možnosti uvolnění lavin. V současné době je standardně používána po celém světě a poskytuje přibližný obraz o lavinové situaci v daném regionu.

1. nízké nebezpečí – 1/5 zimy, minimální ohrožení, dobře zpevněná sněhová pokrývka. Sesuvy lavin hrozí jen při zvýšeném dodatečném zatížení na velmi exponovaných svazích při sklonu větším než 45°. Spontánní pohyby sněhu nepřesahují kategorii splazů.

2. mírné nebezpečí – 1/2 zimy, obvyklá situace, vcelku dobře zpevněná sněhová pokrývka. Sesuvy lavin hrozí při zvýšeném dodatečném zatížení na exponovaných svazích při sklonu větším než 40°. Potenciálně nízké riziko spontánních lavin.

3. značné nebezpečí – 1/3 zimy, mnoho svahů vykazuje střední až malou stabilitu. sesuv lavin může iniciovat i nízké dodatečné zatížení při sklonu svahu větším než 35°. Ojedinele jsou možné spontánní laviny středních rozměrů, které mohou zasáhnout i často navštěvované prostory, jako přístupové cesty, nebo sjezdovky. Možnosti túr velmi omezené a pouze při značných zkušenostech.

4. vysoké nebezpečí – Pouze několik dní v průběhu zimy, všeobecně velmi slabě zpevněná sněhová pokrývka. Pravděpodobnost laviny je velmi vysoká již při nepatrném dodatečném zatížení na svahu při sklonu větším než 30°. Možnosti túr zcela omezené. situace vyžaduje expertní zhodnocení. Potenciálně velké riziko spontánních lavin zasahujících údolní prostory ve středním až velkém rozsahu.

5. velmi vysoké nebezpečí – Nastává jen velmi zřídka, nebezpečí většinou rychle odezní. zcela nestabilní sněhová pokrývka v nebyvalém rozsahu, spontánní laviny obrovských rozměrů zasahují obývané části údolí i z relativně mírných svahů, okolo 25° sklonu. Túry nemožné, doporučuje se neopouštět zajištěná obydlí.

Paradoxně se nejvíce nehod stává při 2. a 3. stupni lavinového nebezpečí při nichž dochází k více než 2/3 lavinových neštěstí. Je to zejména proto, že většina lidí tyto stupně lavinového nebezpečí podceňuje. Často nemají ani základní znalosti o pobytu a pohybu

v horách a proto jim 2. a 3. stupeň připadá jako relativně bezpečný. Z tohoto důvodu se při túrách odváží i do míst, do kterých by si jinak netroufli. Naopak při pátém stupni lavinového nebezpečí v podstatě k nehodám nedochází. Má na to vliv především včasná informovanost veřejnosti horskou službou. Při tomto stupni je sněhová pokrývka tak nestabilní, že dochází k samovolným odtržením lavin i na velmi mírných svazích. Z toho důvodu je zákaz jakýchkoliv túr a striktně se doporučuje neopouštět zajištěná obydlí.

7.3 Plánování, materiál, přesun a činnost při odtržení laviny

7.3.1 Plánování

- Jednou ze základních metod vyvinutou týmem M. Larchera je metoda „stop or GO“. Tato metoda patří k zásadním rozhodovacím strategiím určeným především pro skialpinisty, horolezce a tedy i vojáky, kteří plní úkoly ve vysokohorském terénu.

Metoda je založena na posouzení dvou rizik:

1. **Regionálního** – hodnotí se stupeň lavinového nebezpečí pro oblast.
2. **Zonálního** – sledujeme vybrané jevy v našem okolí. Dle výskytu těchto jevů se pak musíme rozhodnout, zda je riziko přiměřené, zda změnit prioritu akce (pokud to bude v podmínkách armády možné), nebo celou akci ukončit.

- Metoda „3 x 3 Wenera Muntera“ vyžaduje již více zkušeností a znalostí. Částečně se překrývá s metodou „stop or GO“, ale v zásadě je kvalitnější. Vychází z kombinačního myšlení, kde hrají hlavní roli tři základní faktory. Jsou to podmínky, terén a člověk.

Metoda je založena na posouzení tří rizik:

1. **Regionálního** – hodnotí se stupeň lavinového nebezpečí pro oblast.
2. **Lokálního** – posuzujeme situaci a trasu volíme na základě pozorování z místa naší představené základny nebo výchozího bodu (horská chata, apod.).
3. **Zonálního** – sledujeme vybrané jevy v našem okolí. Dle výskytu těchto jevů se pak musíme rozhodnout, zda je riziko přiměřené, zda změnit prioritu akce (pokud to bude v podmínkách armády možné), nebo celou akci ukončit.

7.3.2 Materiál

V případě, že se předpokládá pohyb jednotky v místech ohrožených lavinovým nebezpečím, je bezpodmínečně nutné, aby měl sebou každý příslušník tento materiál:

- AVD (avalanche victim detector)
- lavinovou sondu
- sněhovou lopatu
- lékárnu
- 4 x karabinu
- 2x 1,5 m , 1x 3m a 1x 5m prusik 6 mm
- nůž a čelovku

7.3.3 Samotný přesun a postup při odtržení laviny

7.3.3.1 Zahájení přesunu

Velitel popř. vedoucí přesunu musí vždy před jeho zahájením provést:

- kontrolu vybavení
- kontrolu správné funkčnosti AVD, po dobu přesunu nesmí nikdo AVD v žádném případě vypnout (vždy je nutno překontrolovat dostatečnou kapacitu baterií)
- posoudit aktuální podmínky, zda odpovídají předpovědi, toto posuzování v průběhu akce provádět stále, včetně aktuální kondice zúčastněných, jednotka se vždy přizpůsobuje nejslabšímu jedinci

7.3.3.2 Vstup do lavinou ohroženého prostoru

V případě vstupu do ohroženého prostoru je potřeba:

- odstranit bezpečnostní řemínky z vázání
- odepnout prsní a bederní přezku na batohu
- hole držet volně v ruce, bez navlečených řemínků
- zapnout všechny odvětrávací otvory na oděvu

7.3.3.3 Krizová situace

Pokud se již lyžař ocitl v oblasti vzniku laviny, sníh pod ním ujíždí, nebo se na něj shora řítí, je ve velmi nebezpečné situaci a je nutné jí neprodleně začít řešit.

Tyto tři následující body jsou pouze teoretické a nemusí fungovat. Laviny mají obrovskou potenciální energii, které se vlastními silami lze jen velmi těžko ubránit.

Postup při vzniku laviny:

- 1) Je důležité snažit se lavině utéct, nebo ujet do strany. Vždy je rychlejší jet šikmo svažem dolů, než napříč.
- 2) V případě, že se to nepovedlo a lyžař se dostal do vířícího sněhu masy laviny. Je nutné zachovat klid. Pořád není nic ztraceno a účinky laviny je možné zmírnit nebo úplně eliminovat. V tomto případě je potřeba se zmítáním připomínajícím plavání udržet na povrchu a především se vykutálet do strany mimo hlavní proud.
- 3) V okamžiku, kdy lavina začne zpomalovat a zasypaný stále není na povrchu, nastává velmi vážné riziko ohrožení života. V každém případě je důležité pokusit si udělat „vzduchovou kapsu“. Pokud je dotčený při vědomí je potřeba, aby dostal ruce před obličej a utvořil si co největší prostor, tak aby mohl dýchat. Dále, pokud to bude jen trochu možné, stočit tělo do klubíčka tak, aby získal co největší prostor pro hrudník. Toto vše by mělo v případě, že přijde pomoc zvýšit šanci na přežití.

Obrázek lyžaře, který strhl lavinu, ale po projetí napříč svahem se mu z ní podařilo uniknout:

7.3.3.4 Časový průběh při zasypání lavinou

Pokud byl voják zasažen lavinou, je ohrožen třemi mechanismy úrazu:

- mechanický úraz v lavině v průběhu pádu
- udušení
- podchlazení

Podle časového průběhu záchrany se stupeň udušení a podchlazení dá eliminovat. Stupeň mechanického úrazu téměř ne. Závisí především na podkladu a překážkách, po kterých se stržená lavina pohybuje.

7.3.3.4.1 $t_0 - 1 \text{ min.}$

Zpravidla vlastní „jízda“ v lavině, nebo zasypání. V tomto okamžiku zahyne 8% postižených. Vinou je mechanický úraz neslučitelný se životem. Jediné, co můžeme ovlivnit, je ochrana nejzranitelnějšího místa těla – hlavy. Proto je velmi důležité používat přilbu.

7.3.3.4.2 t 0 – 18min.: Fáze přežití

Zde se zpravidla rozhoduje o všem. Pokud nedošlo k vážnému zranění přežívá do 18 min po zasypaní 92% postižených. V této fázi je nezbytné postiženého co nejrychleji lokalizovat a uvolnit ze sněhového závalu. Prvořadým rizikem je zde udušení!

Z toho vyplývá: rychle nalézt – rychle vykopat.

7.3.3.4.3 t 18 – 35 min.: Fáze dušení

V tomto čase umírají všichni zasypaní bez vzduchové kapsy. Za vzduchovou kapsu považujeme jakýkoliv prostor před ústy a nosem, případně i pokud má postižený volné dýchací cesty. Termín žádná vzduchová kapsa se používá pouze pokud je ústní dutina a nos vyplněna sněhem, nebo zvratky. Prostor v němž předpokládáme vzduchovou kapsu uvolňujeme vždy rukou a nikoli lopatou. Lopata by mohla tuto cennou a křehkou informaci zničit.

Prvořadým rizikem je stále ještě udušení, ale pomalu se připojuje s každou minutou i riziko podchlazení. Proto zde začíná platit: rychle nalézt – rychle uvolnit dýchací cesty – opatrně uvolnit ze závalu.

Přežití jedince v této fázi závisí na kombinaci jeho individuálních dispozic, velikosti vzduchové kapsy, hustotě sněhu a dalších, doposud ne zcela přesně objasněných faktorech. 35. minuty se dožívá 35% zasypaných.

7.3.3.4.4 t 35 – 90 min: Latentní fáze

V tomto čase je možné ještě přežít při dostatečně velké vzduchové kapse. Je to čas kdy se zpravidla dostává na záchranáře. V této fázi jsou informace o vzduchové kapse ještě důležitější, než ve fázi dušení.

Jako hlavní riziko stále hodnotíme udušení, ale s každou další minutou stále víc narůstá riziko podchlazení.

Pokud postiženého nalezneme, velmi opatrně jej vyprostíme. Základem je nalézt – uvolnit dýchací cesty – velmi opatrně a pomalu vyprostit.

7.3.3.4.5 t 90 – 120

Většina doposud přeživších umírá i se vzduchovou kapsou na udušení a podchlazení. 120 minutu přežívají pouze cca 3% postižených.

7.3.3.4.6 t 120 - ...

Pokud se postižený dožil 120 minuty je vcelku slušná pravděpodobnost, že přežije i delší časový úsek. Není ohrožen udušením, zpravidla má „otevřenou vzduchovou kapsu“, tedy vzduchovou kapsu spojenou s okolním volným prostředím. Jednak má tedy přísun vzduchu a navíc tato výměna vzduchu zabraňuje podchlazení těla pod kritickou mez. Ale i zde je podchlazení jednoznačným rizikem.

7.3.3.5 Postup při vyhledávání osob v laviništi

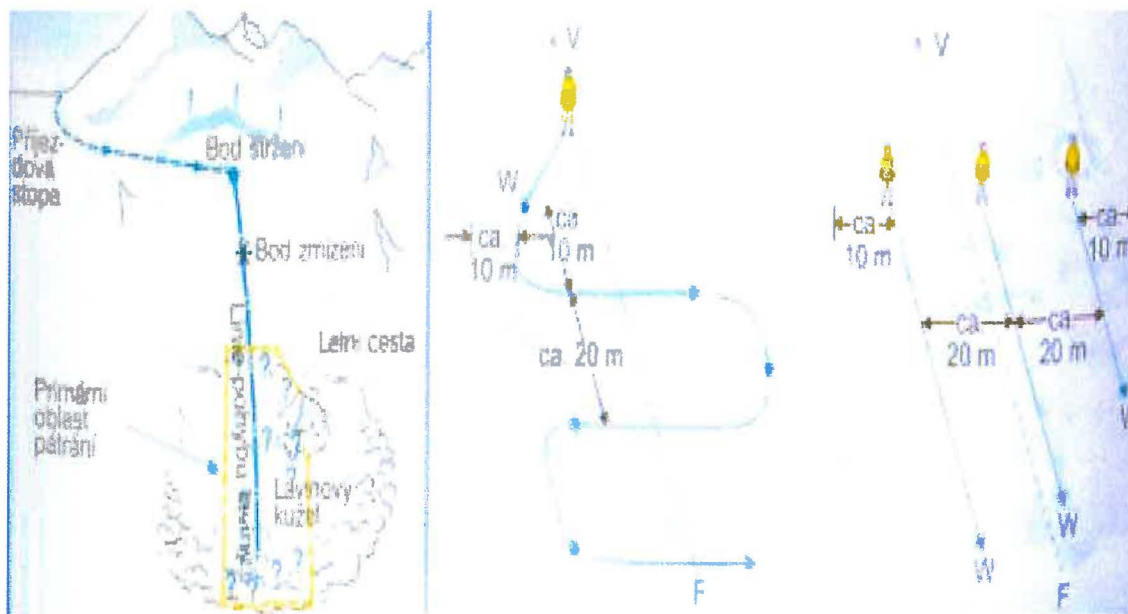
Prvních 15 minut po pádu laviny je pro zasypaného rozhodující. Nazýváme je tzv. „kamarádkou výpomocí“. Jedinou skutečnou šancí je pro zavaleného lavinový vysílač a vyhledávač (AVD - avalanche victim detector). Tyto přístroje pro vyhledávání osob zasypaných lavinou, představují nejrychlejší a nejbezpečnější způsob jak zaměřit a vyprostit zasypaného kolegu. Pracují zároveň jako vysílač i přijímač na frekvenci 457 kHz. I když existuje spousta firem, které je vyrábí jsou plně kompatibilní, v tom je jejich obrovská přednost.

Jednotlivé kroky při lavinové situaci – jeden postižený, jeden záchránce při odpovídajícím vybavení:

1. Zastavit a rozhlédnout se jestli nehrozí další nebezpečí.
2. Uvědomit si místo, ve kterém byl postižený stržen a kde byl naposledy spatřen. pokud je to možné obě místa označit.
3. Prohlédnout pozorně laviniště, jestli není postižený nebo část jeho těla na povrchu.
4. Přepnout svůj vyhledávač do vyhledávacího módu a zahájit primární fázi hledání.
5. Po zachycení signálu, přejít na sekundární fázi hledání, pokud se nacházím v oblasti postiženého, provést dohledání, sondou označit postiženého (zjistit přesnou hloubku zasypaní).
6. Sondy s pozitivním kontaktem nikdy nevytahovat.
7. Začít kopat záchranou jámu z boku tak, aby se nepoškodila vzduchová kapsa.
8. Co nejrychleji se snažit uvolnit dýchací cesty a poté zraněného ze závalu.
9. Rychle vyprostit, ale pozor na rizika poranění, zejména páteře!
10. Zajistit vitální funkce postiženého.
11. Zavolat pomoc nouzovým signálem, vysílačkou nebo mobilním telefonem.
12. Jen v opravdu nezbytném případě zahájit nouzový transport.

Pokud se zasypaný voják nachází v hloubce okolo 1 metru dají se kroky 1 – 10 realizovat v závislosti na složitosti terénu za cca. 5 – 15 min.

Schéma jak vyhledat zasypaného vojáka v případě, že jsme zachytili jeho radiový signál:

Pro další pátrání nám velice pomůže, jestliže jsme schopni určit bod stržení a bod zmizení postiženého. Následuje primární fáze hledání vedoucí k zachycení prvního signálu postiženého.

Poté co jsem zasypaného vojáka našel a nastane situace, že se mi nepodaří navázat kontakt se záchranáři a zároveň hrozí rapidní zhoršování stavu zraněného, začnu realizovat nouzový transport. Jedná se skutečně o krajní variantu, každý nouzový transport je pro zraněného nebezpečný a může mu ublížit!

Samozřejmě při plnění bojového úkolu nebude většinou možnost volat záchranáře s vybavením. Ať z důvodu prozrazení jednotky, ohrožení samotných záchranářů nebo nemožnosti záchranou akci vůbec provést. Pak záleží vždy na veliteli a jeho rozhodnutí s ohledem na zvážení celkové situace a vyhodnocení priorit.

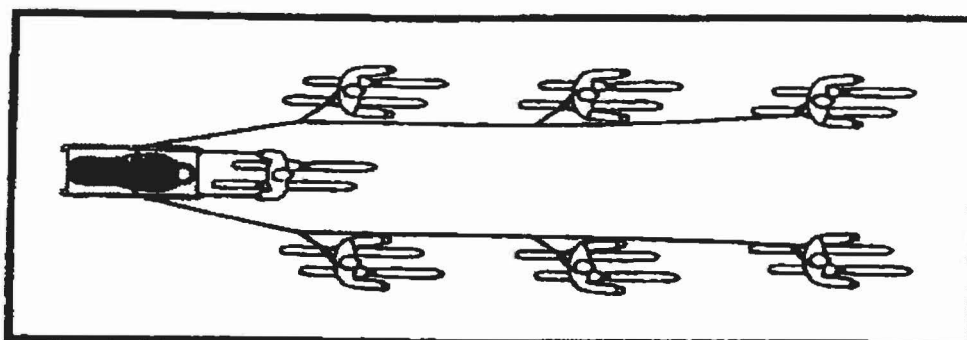
8 Transport raněných a materiálu

8.1 Transport raněných a materiálu s pomocí improvizovaných prostředků

8.1.1 Improvizovaný transportní prostředek č. 1

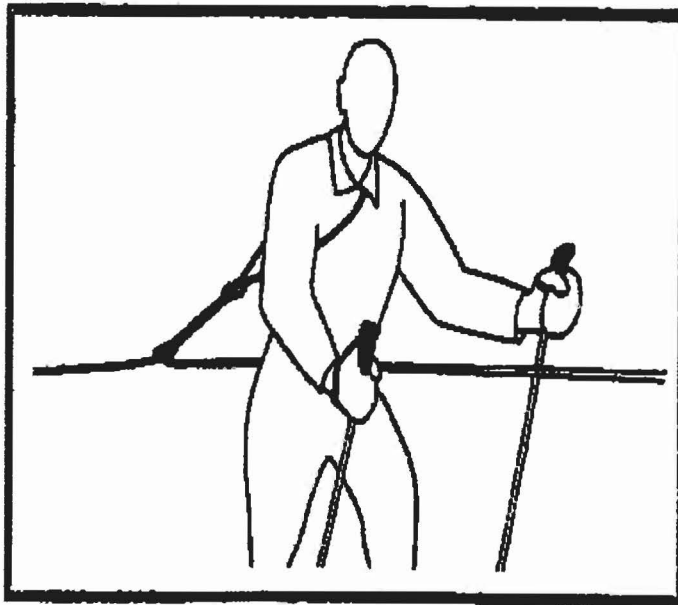
V AČR nejsou v současné době zavedené téměř žádné specializované transportní prostředky pro přepravu na sněhu, proto se cvičí převážně s transportními prostředky improvizovanými. Existují v podstatě tři, na kterých je možné přepravovat jak materiál, tak zraněné vojáky, nebo jinak handicapované osoby.

První improvizovaný transportní prostředek vyžaduje „k obsluze“ větší počet vojáků. Pro složení tohoto přepravního prostředku postačí lyže a hole postiženého. v případě potřeby použijeme ještě jeden pár lyží. Připravené lyže nejprve spojíme uprostřed, kdy využijeme pružin od vázání. Potom provážeme smyčkou jednotlivé čelisti od vázání a utvoříme tak hlavní fixní bod. Hole dáme do kříže a provlékneme vázáním tak, aby se konce holí s poutky spojily se špičkami lyží. Pak provážeme pomocí tenké smyčky nebo dostupného provazu (např. padáková šňůra) špičky lyží, čímž zabezpečíme to, že se nám lyže při transportu nerozjedou. Nyní je improvizovaný transportní prostředek připraven. můžeme naložit jak materiál tak postiženého. Pokud to okolnosti vyžadují podložíme raněnému hlavu jeho batohem. Vždy je potřeba materiál i postiženého pevně připoutat a zabránit tak jeho sesunutí. Hlavní fixní bod spojíme buď přímo pomocí dvojitého osmičkového uzle nebo za pomoci karabiny navážeme na tažné lano, které podle počtu zachránců a složitosti terénu rozdělíme do stran nebo ho ponecháme v přímce. Výhodnější je rozvést lano do stran a využít ještě jednoho zachránce k udržování směru. Tento voják je zařazen před „saněmi“ a pomocí holí, které jsou provázány přes koncové kroužky s holemi umístěnými na „saních“ pomáhá při transportu.

Obr. 1.

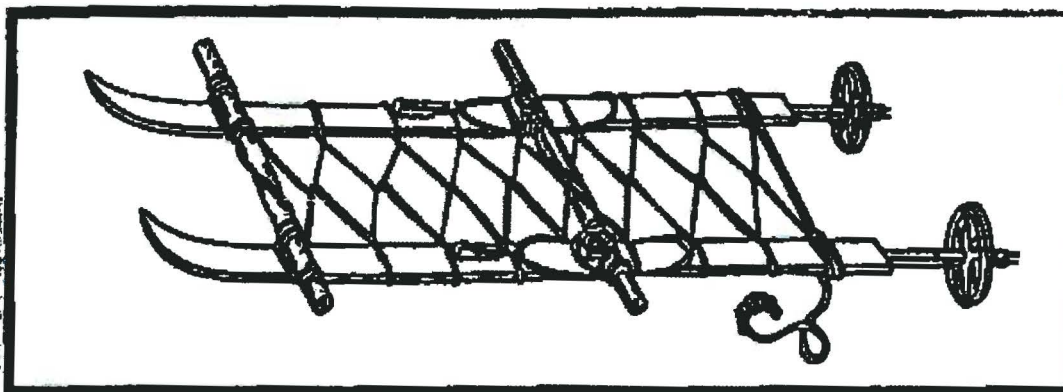
Jednotliví vojáci jsou potom v pravidelných vzdálenostech rozmístěni po obou stranách tažného lana. Na lano jsou navázáni pomocí jednoduchého oka. To je uzavřeno dvojitým osmičkovým uzlem, pod kterým je ve vzdálenosti asi 60 – 70 cm uvázán z důvodu lepšího rozložení sil a udržení směru další osmičkový uzel.

Obr. 2.

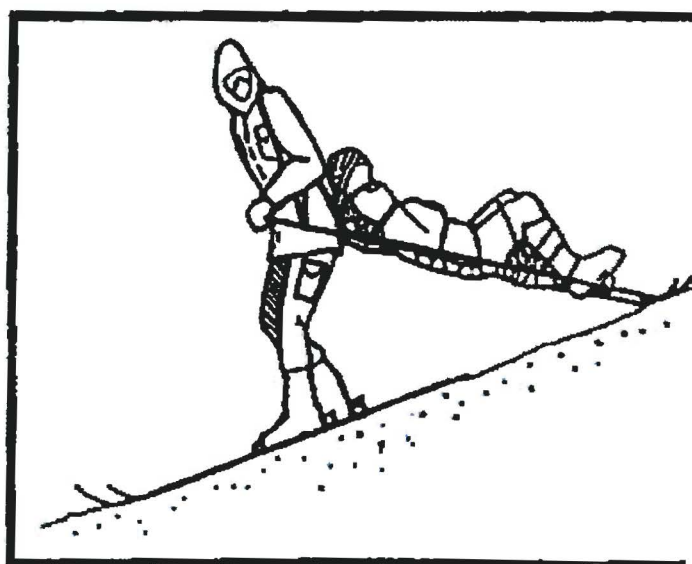
8.1.2 Improvizovaný transportní prostředek č. 2

Další improvizovaný přepravní prostředek, se používá, jeli zachránce sám. K sestavení tohoto transportního prostředku je potřeba delší šňůra (ideální je pomocná horolezecká šňůra o průměru 5 – 7 mm), která může mít v krizových situacích mnoho dalších využití. Použijeme ji k sestavení improvizovaných saní. Dále jsou zapotřebí dvě kulatiny (tyče) o průměru 5 – 7 cm a délce zhruba půl metru. První připevníme 15 – 20 cm od špiček lyží a druhou ve středu u vázání. Potom postupně obě lyže provážeme pomocí již zmíněné horolezecké šňůry a to od jejich špiček až po patky. Při tom je nutné zafixovat pod skluznicemi obou lyží dva páry holí a to takovým způsobem, že nejdříve jednotlivé páry spojíme v místě kroužků jejich prostrčení. Dále je pevně svážeme tak, aby jejich konce s kroužky přečnívaly asi 20 cm od patek lyží. Na konci u obou lyží z dostupného materiálu zhotovíme pomocné nosné popruhy, pomocí kterých zachránce nese převážnou část hmotnosti postiženého. Nyní už může být tento improvizovaný transportní prostředek použit k přepravě.

Obr. 3.

Po připoutání raněného k „saním“ si zachránce zavěsí přes ramena pomocné nosné popruhy a rukama v podstatě pouze koriguje polohu prostředku při transportu. Tento přepravní prostředek je vhodný především pro sjíždění strmějších svahů. Přeprava raněného tažením by byla v tomto případě značně obtížná a není-li jiné řešení, slouží jen k nezbytně nutné přepravě do míst, odkud je možno začít organizovat další pomoc. Proto se také v případě delšího transportu zhotovuje podobný přepravní prostředek jako v prvním případě a to i tehdy, když je zachránce osamocen.

Obr. 4.

Tyto dva improvizované transportní prostředky jsou zhotovovány z dřevěných lyží o kterých sem se již zmínil a které jsou běžně využívány u většiny útvarů.

8.1.3 Improvizovaný transportní prostředek č. 3

Potřebný materiál:

- smyce o \varnothing 6mm: 2 x 1,5 m
1 x 3 m
1 x 5 m
- dva páry lyžařských hůlek
- jeden pár lyží
- žďárák
- spacák
- batoh
- sněhovou lopatu
- lano pro fixaci zraněného a zajištění svozu, případně další smyce

Lyže většinou mají ve špičce a někdy i v patce provrtané otvory. Pokud ne, musíme ke spojení lyží na špici použít dvě karabiny. Vzadu použijeme násadu od sněhové lopaty, kterou upevníme pod vázání lyží.

Postup při zhotovování nouzového transportního prostředku:

- 1) Zablokujeme brzdičky tak, aby nebránily hladkému skluzu lyží.

- 2) Vyvážeme špičky lyží do předního kotevního bodu pomocí listu lopaty a jednoho 1,5 m dlouhého prusíku.

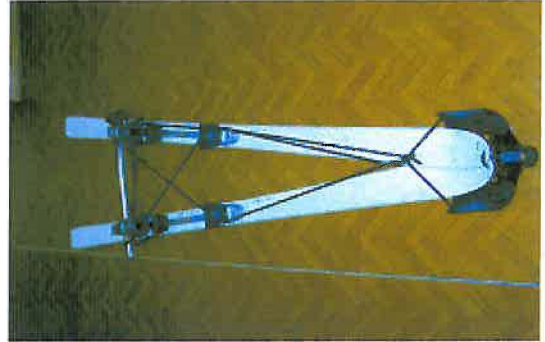
- 3) Násadu lopaty vložíme pod vázání a pomocí ploché smyčky lyže vyvážeme.

- 4) Do předního úvazu si připravíme hole k řízení „saní“.

- 5) Pomocí 3 metry dlouhého prusíku vypneme čelní a zadní úvaz, tím nám vznikne základní tuhý rám. Dále třímetrovy prusík ukotvíme ke špici improvizovaných saní.

- 6) Pomocí vůdcovského uzlu a protažené kladky prusík vypneme k násadě lopaty. Zároveň po vnější straně lyží zafixujeme hole a od špiček vytvoříme nosný výplet, na který použijeme stoupací pásy.

- 7) Vyprázdníme jeden batoh, poté rozepneme bederní a ramenní popruhy, které následně podvěčeme pod holemi.

- 8) Rozložíme žďárák a sestrojené improvizované saně vysteleme rezervním oblečením, tím nám vznikne dostatečná izolace, v optimálním případě připravíme pro postiženého termozábal. Dále postiženého uložíme, zabalíme a zafixujeme pomocí bederních a ramených popruhů batohu, poté ještě další smyčkou, nebo lanem, které propleteme kolem hůlek v saních. V případě bezvědomí je potřeba postiženého transportovat ve stabilizované poloze!

- 9) Na přední část a zadní strany saní připevníme smyce, pomocí kterých jsme schopni saně ovládat, pro perfektní obsluhu a bezpečné ovládání je zapotřebí alespoň tři osob. Jedna vepředu, která saně řídí a udává směr a dvě osoby vzadu, které regulují rychlost.

- 10) Tyto dvě varianty použijeme v případě, že nemáme k dispozici lyže s provrtanými špičkami, ale patky provrtané jsou. Pro ukotvení lyží na špičkách použijeme dvě karabiny. Pro spojení lyží vzadu použijeme opět násadu sněhové lopaty, kterou upevníme k patkám lyží.

Takto zhotovenými improvizovanými saněmi, které mohou v krajní nouzi posloužit i jako nosítka můžeme lehce, výše uvedenými způsoby, transportovat raněného vojáka do

bezpečí či ho alespoň přiblížit k další pomoci. Tento způsob výroby improvizovaných saní se cvičí a používá v celé řadě útvarů AČR, které se přesuny v zimních podmínkách zabývají.

8.2 Transport raněných a materiálu s pomocí UT 2000

Jak již bylo řečeno, AČR v současné době nemá žádné standardní prostředky k přepravě materiálu nebo raněných osob. Výjimku tvoří Univerzální záchranné a transportní zařízení (UT 2000), které je právě testováno a postupně zaváděno k jednotlivým útvarům. Zatím jsou to pouze útvary speciální, které se zabývají převážně záchranou. UT 2000 je totiž mimo jiné možno zavěsit pod vrtulník a přepravovat v něm raněnou osobu nebo materiál do hmotnosti 140 kg.

UT 2000 může být použito v následujících případech a to jak samostatně tak při spojení dvou modulů dohromady:

Jednotlivé možnosti použití UT 2000:

- zádový nosič pro transport různého druhu materiálu (výstroj, výzbroj, munice).
- nosič nákladu pro náklad do 140 kg (při spojení dvou modulů)
- nosítka pro transport zraněné osoby (při spojení dvou modulů)
- saně na sníh pro transport nákladu nebo zraněné osoby (při spojení dvou modulů)
- spouštění materiálu (při spojení dvou modulů)
- zavěšení pod vrtulník pro přepravu materiálu do 140 kg nebo zraněné osoby (při spojení dvou modulů)
- pohotovostní lehátko (při spojení dvou modulů)
- transportní prostředek pro přepravu na vodě

Základní takticko technická data:

Využití UT 2000 jako zádového nosného prostředku:

Bez snímacího rámu:	Se snímacím rámem (standard):
délka: 940 mm	1040 mm
výška: 120 mm	120 mm
šířka: 440 mm	440 mm
maximální povolená nosnost:	je závislá na síle uživatele
hmotnost:	3,95 kg
rozsah pracovních teplot:	od -50 C do 100 C

Využití UT 2000 jako saní na sněhu, vlečných saní, pohotovostního vozíku, nosítek a při zavěšení a záchraně v podvěsu pod vrtulníkem:

Bez snímacího rámu:	Se snímacím rámem (standard):
délka: 1810 mm	2000 mm
výška: 120 mm	220 mm
šířka: 440 mm	440 mm
maximální povolené zatížení:	140 kg nebo 1 osoba
hmotnost:	7,90 kg
rozsah pracovních teplot:	od -50 C do 100 C

UT 2000 je velice jednoduše ovládatelné, nenáročné na sestavení má malou hmotnost a spoustu možností při využití jak k záchraně ve vysokých horách tak k nesení vlastního materiálu.

Základní modul je opatřen bederním a ramenními popruhy pro nošení na zádech, proto jej můžeme využít i jako nosič materiálu.

Popruhový systém je podobný popruhovým systémům, které se nacházejí na batozích a lze ho tedy snadno seřadit na velikost každého vojáka. Pomocí stabilizačních popruhů na ramenním řemení je také možné oddálit či přiblížit modul k zadům. Tím je zabezpečeno lepší ovládnání, rozložení nákladu a rozložení těžiště podle druhu terénu, ve kterém se voják momentálně nachází (chůze do kopce, z kopce, po rovině apod.).

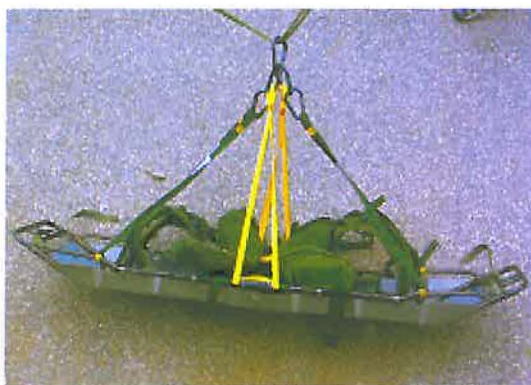
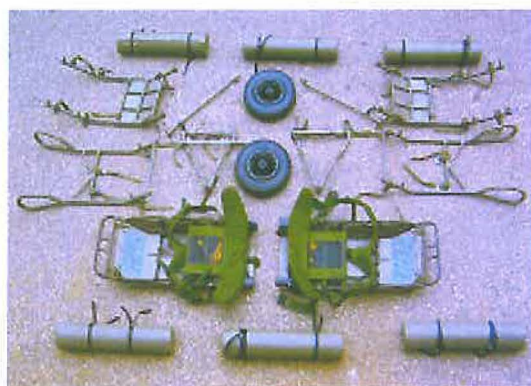
Velkou výhodou UT 2000 je především možnost transportovat těžko přenosný materiál (miny, ostnatý drát apod.) a dále i osobní materiál. Tento základní modul, kromě vyšší váhy (o 3,9 kg) totiž vojáka nijak neomezuje. Což je v porovnání s možnostmi využití naprosto zanedbatelný fakt.

Také zde však platí obecná pravidla pro rozložení materiálu při nošení na zádech. Jelikož se materiál nachází ve větší vzdálenosti od zad než samostatný batoh, je to o to více důležitější. Z tohoto důvodu je rozložení materiálu pro větší pohodlí vojáka zanedbatelné a nelze to tudíž opomíjet.

Také při použití dvou modulů UT 2000 k sestavení saní, nosítek atd. je montáž i demontáž velmi jednoduchá. Při přepravě raněného nesmíme zapomenout na popruhy, které zajišťují bezpečnost přepravované osoby. Popruhy jsou určeny k fixaci raněného k saním (nosítkům) a zamezují tak nebezpečí vypadnutí v náročném terénu. Dále je vhodné použít „rám pro ochranu před sněhem“, který zamezuje vniknutí sněhu do nosítek při jejich manipulaci na sněhu.

V případě, že je UT 2000 používáno jako saně, nosítka, podvės pod vrtulníkem nebo jiné varianty, ve kterých je nutné spojit dva základní moduly dohromady, je nezbytné vzájemné spojení těchto dvou modulů pojistit zajišťovacím trnem, jenž je součástí základního modulu. Dále toto spojení musí být pojištěno plochými smyčkami, protaženými přes kovový rám základních modulů.

Univerzální transportní prostředek UT 2000:

9 Výzkumné metody

9.1 Výzkumná metodologie

Pro získání dat kvantitativního charakteru můžeme použít mnoho způsobů.

Mezi základní rozdělení patří:

- a) pozorování
- b) dotazování
- c) experiment

Pozorování jsem jako možný způsob získání dat zavrhl. Tato možnost v podstatě nepřicházela v úvahu, neboť by nebylo možné účastnit se výcviku všech porovnávaných armád, a to zejména z finančních, časových a dalších důvodů. Dále pak jazykové bariéry, časové duplicitě jednotlivých cvičení a celkové odlišnosti armád, u kterých výcvik probíhal. Také bych musel mít povolení, jak od kompetentních osob z AČR, tak osob v dané zemi. Toto vše je velmi náročné a ne vždy realizovatelné, rovněž by se muselo počítat s dopravou pozorovatele na místo a zpět, jeho ubytováním apod. Pokud uvážíme, že jsem do vybraného vzorku zařadil i stát mimo náš kontinent, bylo by toto všechno značně problematické. Naopak nespornou výhodou je objektivita takto získaných dat.

Experiment není v tomto případě možný z důvodů časových a také profesních. (každá armáda se přesunům v zimních podmínkách věnuje jiným způsobem, jinou intenzitou a s jiným zaměřením), nehledě na to, že rušivých faktorů by bylo obrovské množství. Celkové zpracování všech proměnných není účelem této diplomové práce.

Dotazování sem tudíž vyhodnotil jako nejúčelnější a nejlepší řešení problému získání dat. Dotazování má opět několik možných forem.

Jsou to:

- a) rozhovor
- b) anamnéza
- c) dotazník

Rozhovor a jeho formy jsem zamítl převážně z důvodu jazykové bariéry, která by byla ještě umocněna neosobním telefonickým kontaktem. Také zde by finanční stránka

byla nezanedbatelná. Stejný názor zastávám i v případě osobní návštěvy všech respondentů. Myslím si, že osobního kontaktu k získání takto jednoduchých dat není zapotřebí. Stejně tak jako osobního zaujetí nebo citových vazeb respondentů, které by se během rozhovoru vyskytly.

Anamnéza se pro výzkum tohoto typu nehodí vůbec, jelikož se zabývá výzkumem života respondentů.

Dotazník tedy je ideální způsob získání dat pro tento výzkum. Jeho klady vidím v jednoduchosti obsáhnutí zkoumaného vzorku a vzhledem k možnosti využití elektronické pošty i jako formu finančně nenáročnou a značně rychlou. Nevýhodou dotazníku zasílaného elektronickou poštou je malá návratnost, což ale v tomto případě neplatilo ve velké míře, neboť převážná část respondentů se zná z dřívějších kurzů s mým vedoucím diplomové práce kpt. Mgr. Sýkorou, který je vyrozuměl, požádal o vyplnění dotazníku a následného odeslání zpět .

Pro zjednodušení celého výzkumu jsem zvolil formu písemného dotazování s možnými, předem danými odpověďmi. To mi značně zjednodušilo vyhodnocování a porovnání jednotlivých armád s AČR.

9.2 Zkoumaný soubor

Po konzultaci se svým vedoucím diplomové práce jsme se rozhodli dotazníky odeslat do několika konkrétních států. Dále určitou část dotazníků přivezl můj vedoucí diplomové práce ze Švýcarska, kde se účastnil společně s příslušníky dalších armád čtrnáctidenního lavinového kurzu. Využil tedy situace a požádal zahraniční kolegy o zodpovězení otázek. Dospěli jsme k názoru, že obsah dotazníku je velice specifického charakteru a že bude potřeba kompetentních osob, které se danou problematikou zabývají. Z možných alternativ jsme zvolili Slovensko, Polsko, Rakousko, Německo Slovinsko, Belgie, Velkou Británii, Kanadu, Švýcarsko, Švédsko a samozřejmě Českou Republiku. Podle našeho názoru je to dostatečný vzorek armád NATO a armád, které s nimi spolupracují. Také je zde zajištěna značná různorodost, ať již z hlediska geografické polohy zemí (jednak země s vysokým pohořím a rovinaté státy a jednak státy západní Evropy a státy bývalého východního bloku), tak z hlediska vyspělosti jednotlivých armád.

Výběr konkrétních respondentů, kteří dotazník vyplňovali byl také ovlivněn známostí z dřívějších kurzů s mým vedoucím diplomové práce, neboť odpadl problém poměrně složitého shánění kontaktů a navíc se tím značně zvýšila jistota návratnosti vyplněných dotazníků zpět.

9.3 Měřicí procedury

Sběr dat byl proveden pomocí elektronické pošty, která je spolehlivá a všechna potřebná data jsou prakticky okamžitě doručena dotyčné osobě. Dále určitou část dotazníků nechal ve Švýcarsku vyplnit můj vedoucí diplomové práce kpt. Mgr. Karel Sýkora.

Standardnost šetření, která reprezentuje jaké instrukce a jakým způsobem je má výzkumník – administrátor podávat FERJENČÍK (4), byla v našem případě zajištěna stejným dotazníkem, pro všechny skupiny respondentů shodně. Stejně tak vyhodnocení výsledků bylo zajištěno stejnou vyhodnocovací procedurou.

9.4 Pilotní studie

Celá tato výzkumná práce je pojata jako pilotní studie a to především pro další práce, které se budou zabývat přesuny v zimních podmínkách. Předpokládám, že teprve navazující výzkum a nový předpis bude schopen obsáhnout veškeré informace a možnosti, které se v takto široké problematice vyskytují.

9.5 Sběr dat

Sběr dat jsem se rozhodl provést pomocí elektronické pošty. Která je rychlá a poměrně spolehlivá. Vzhledem k tomu, že jsem měl k dispozici kontakty od mého vedoucího diplomové práce, na konkrétní osoby v jednotlivých armádách, kteří se tímto druhem výcviku zabývají, byl tento způsob značně výhodný. Navíc je tato varianta sběru dat bezplatná.

9.6 Analýza dat

Pro analýzu dat jsem zvolil deskriptivní statistiku, která zaručuje podle FERJENČÍKA (4) dvě základní roviny:

- systematické a přehledné utřídění dat
- slouží k vyvozování smysluplných zevšeobecnění

Pro přehlednost a jednoduchou interpretaci dat jsem zvolil numerickou charakteristiku souborů dat, což zaručuje jednoduchý náhled na všechny zkoumané komponenty jak v celku, tak jednotlivě. Tu doplňuji procentuálním vyjádřením souborů dat, pro lepší přehlednost a získání obecnějšího rozhledu v dané problematice. Té se shodně věnují autoři FERJENČÍK (4) i ZVÁROVÁ (21).

9.7 Řešení zvláštních situací

Mezi zvláštní situace jsme zahrnuli problémy, které by mohly ohrozit zdar této výzkumné práce.

Jednalo se převážně o určitou možnost nepřesné interpretace otázek, zejména kvůli jazykovým bariérám. Tento problém jsme eliminovali hned v počátcích, neboť veškerá komunikace mimo Slovenska, Polska a Rakouska probíhala v anglickém jazyce. Tento jazyk je ve většině armád NATO již běžnou samozřejmostí.

Komunikace s respondenty ze Slovenska, Polska a Rakouska probíhala v češtině. Se slovenskou stranou to samozřejmě nebyl žádný problém. Přes polskou ambasádu jsem získal kontakt na podplukovníka polské armády, který mluví plyně česky a zároveň pracuje na Akademii Obrony Narodowej. Ten mi, díky svým kontaktům a možnostem, pomohl sehnat kompetentní osobu, která se zabývá přesuny v zimních podmínkách v polské armádě a rovnou s ní dotazník v českém jazyce vyplnil. U rakouské strany jsem využil příležitosti, kdy se rakouské družstvo účastnilo soutěže Winter Survival 2006 na Ovčárně pod Pradědem. Tam jsem v té době působil i já jako vedoucí týmu VO FTVS při UK. Jelikož měl rakouský tým k dispozici překladatele, využil jsem jeho služeb také a od rakouské strany tak získal dotazník v českém jazyce.

9.8 Specifické procedury

Ve výzkumné práci jsem se rozhodl postupovat v níže uvedeném pořadí, ale je nutné podotknout, že mezi jednotlivými popsány částmi výzkumu jsem předpokládal konzultace jak s vedoucím diplomové práce, tak s odborníky fundovanými v oblasti odborně – technické části práce, stejně tak jako s odborníky na metodologii výzkumné práce.

Vlastnímu výzkumu předcházela konzultace s vedoucím diplomové práce o celkovém záměru a směru celé diplomové práce. V této fázi jsme se také rozhodli, které respondenty oslovit. Vybrané armády NATO a armády s nimi spolupracující jsme po domluvě zvolili tak, aby byla zajištěna co největší různorodost jak z hlediska geografické

polohy států, tak vyspělosti jednotlivých armád. Dále jsme tyto armády oslovili, protože vedoucí mé diplomové práce osobně znal kompetentní osoby z jiných kurzů, kterých se v minulosti účastnil, a které se přesuny v zimních podmínkách v daných armádách zabývají.

Další fází ve výzkumné práci byla vlastní tvorba anketního šetření, tedy sestavení souboru otázek a jejich dodatečná formulace.

Následovalo kontaktování jednotlivých respondentů z konkrétních armád, kteří měli za úkol, na základě realizování výcviku, přesunů v zimních podmínkách u své armády, dotazník vyplnit.

V dalším kroku nastal částečný problém, neboť se u některých respondentů protáhla doba odeslání vyplněného dotazníku zpět. Bylo to zapříčiněno převážně tím, že se většina z nich účastnila právě výcviků přesunů v zimních podmínkách. Neměli tedy okamžitý přístup k internetu a ačkoli o dotazníku od vedoucího mé diplomové práce věděli, nebyli schopni včas odpovědět tak, aby mohla být anketní šetření dále zpracovávána.

Po urgování „problémových“ osob se však tento problém vyřešil. Byli jsme ujištěni, že data budou co nejdříve odeslána zpět.

V průběhu těchto posledních kroků jsme již po konzultaci volili metody vhodné ke zpracování dat.

Poslední fází výzkumu bylo jen závěrečné zpracování dat a jejich popis pro potřeby diplomové práce.

9.9 Souhrn

V předešlé kapitole jsem popsal jakým způsobem se ubírala výzkumná část diplomové práce a v souhrnu to tedy znamená, že pro výzkum bylo použito deskriptivní statistiky.

Pro získání dat bylo použito anketního šetření se zaměřením na porovnání vybraných armád v oblastech právního zabezpečení, zdravotního zabezpečení, četnosti výcviku, metodiky vedení výcviku a v oblastech používané výstroje a materiálů.

Výběr jednotlivých respondentů (konkrétních armád) byl proveden formou náhodného výběru, ovšem závislého na jejich geografické poloze s ohledem na možnosti realizování přesunů v zimních podmínkách.

Mezi zkoumané veličiny patří procentuální vyjádření zkoumaných armád na konkrétní otázky.

Poslední část předešlé kapitoly se věnovala chronologickému popisu procedur, které jsem v této výzkumné práci podnikl od počáteční konzultace, přes získávání dat až po závěrečnou formulaci výsledků.

10 Výsledky

10.1 Komentář realizace

Vlastní výzkum probíhal chronologicky, od tvorby ankety přes její rozeslání až po vlastní vyhodnocení, jak je popsáno v kapitole 9.8. Při realizaci jsme se ovšem setkali i s neočekávanými situacemi.

Byl to především značný časový odstup od doručení dotazníku respondentům až po jeho návrat zpět. Předpokládali jsme, že tento problém nenastane, protože odeslání anket jednotlivým osobám dopředu oznámil vedoucí mé diplomové práce, který se s nimi osobně zná. Návratnost byla opožděna z důvodu uvedeného opět v kapitole 9.8. Většina respondentů, kteří anketu vyplňovali, se totiž aktivně přesunů v zimních podmínkách účastní. Protože právě v tomto období vrcholí výcvik, neměli okamžitý přístup k internetu, a tudíž došlo k následné časové prodlevě.

V této situaci nás napadlo řešení v podobě oslovování konkrétních respondentů osobně, což by, ale v tomto případě (jedenáct příslušníků cizích armád) nebylo jednoduché zrealizovat.

Ze všech oslovených respondentů neodpověděli pouze dva. Týká se to Švýcarska a Švédska. Důvody švýcarů přesně neznáme a u švédů jsme nesehnali kontakt na kompetentní osobu, která by byla schopna na dotazník objektivně odpovědět.

10.2 Popis dat

Pro výstupní data jsem zvolil počítačové zpracování a to konkrétně tabulkový procesor Microsoft Excel 2003, který mimo jiné vylučuje vytvoření numerických chyb vinou špatných výpočtů.

Při zpracování dat jsem obdržel zpět devět anketních šetření z jedenácti odeslaných. dvě anketní šetření se nevrátila.

Všichni respondenti, kteří na dotazník odpovídali jsou muži. Jsou to převážně instruktoři jednotlivých oblastí STP nebo přímo důstojníci pro výcvik a přesunům v zimních podmínkách, pohybu ve vysokých horách, lezení, záchraně atd. se intenzivně věnují.

10.2.1 Výsledková tabulka č. 1

OTÁZKY:	STÁT: MOŽNÉ ODPOVĚDI:	Česká republika		Slovensko		Polsko	
		Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění
PŘESUNY V ZIMNÍCH PODMÍNKÁCH JSOU SOUČÁSTÍ SYSTÉMU:	<i>Tělesná výchova a sport</i>	X	STP	X	STP		
	<i>Jiný systém</i>					X	přesuny na velké vzdálenosti
	<i>Neprovádí se</i>						
PŘESUNY V ZIMNÍCH PODMÍNKÁCH JSOU REALIZOVÁNY:	<i>Samostatný druh výcviku</i>	X		X			
	<i>V rámci zimního přežití</i>	X		X			
	<i>V rámci lezení na ledu a sněhu</i>			X			
	<i>V jiném druhu výcviku</i>					X	v průběhu všech druhů cvičení
SPOLUPRÁCE PROBÍHÁ S:	<i>Horská služba</i>	X		X		X	
	<i>Ostatní armády</i>	X	A, CH, SK	X	CZ		
	<i>Civilní organizace</i>						
	<i>Pouze příslušníci vlastní armády</i>						
	<i>Jiné osoby organizace</i>			X	ozbrojené složky SR	X	státní policie vojenská policie
TOHOTO VÝCVIKU SE ÚČASTNÍ:	<i>Všichni vojáci</i>					X	
	<i>Speciální jednotky</i>	X		X		X	
	<i>Instruktoři</i>	X	přežití, lezení	X			
	<i>Tělovýchovní pracovníci</i>	X		X			
	<i>Jiné osoby</i>						

OTÁZKY:	STÁT: MOŽNÉ ODPOVĚDI:	Česká republika		Slovensko		Polsko	
		Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění
OBSAHEM VÝCVIKU JSOU:	<i>Přesuny jako takové</i>	X				X	
	<i>Přesuny stadičným rámečtem</i>	X				X	
	<i>Záchrana</i>	X				X	pouze speciální jednotky
	<i>Oviči se vše s ohledem na potřeby jednotky</i>	X		X		X	
	<i>Jiná témata</i>						
	<i>Tento výcvik se neprovádí</i>						
KONKRÉTNÍ PODOBU VÝCVIKU URČUJE:	<i>Školce, která má tento výcvik na starost</i>						
	<i>Velitel, který výcvik nařídil</i>	X		X		X	
	<i>Instruktor, který výcvik vede</i>	X					
	<i>Neexistuje ucelená koncepce</i>	X				X	
	<i>Jiná osoba</i>						
PRÁVNÍ OCHRANU POSKYTLÍ:	<i>Předpisy</i>			X		X	
	<i>Pomůcky</i>						
	<i>Směrnice</i>			X		X	
	<i>Nařízení</i>			X			
	<i>Rozkazy</i>	X		X		X	
	<i>Plány výcviku vojsk</i>	X		X			
	<i>Schválená písemná příprava</i>	X		X		X	
	<i>Metodické listy</i>						
	<i>Jiné</i>						

OTÁZKY:	MOŽNÉ ODPOVĚDI:	STÁT:		Slovensko		Polsko	
		Česká republika		Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění
LICENCE - OPRÁVNĚNÍ K VEDENÍ ZAMĚŠTNÁNÍ:	<i>Vedoucí zaměstnání musí mít oprávnění</i>	X		X	velitel může upřesnit		
	<i>Vedoucí zaměstnání nemusí mít oprávnění</i>					X	
VEDOUcí ZAMĚŠTNÁNÍ JE:	<i>Pravidelné školení</i>					X	organizuje radížený stupeň
	<i>Proškolení dle potřeby</i>	X		X		X	
	<i>Školení neprobíhá</i>						
LICENCE MÁ PLATNOST:	<i>1 rok</i>						
	<i>2 roky</i>						
	<i>3 roky</i>			X	ovčitel		
	<i>4 roky</i>			X	instruktor		
	<i>5 let</i>						
	<i>Neomezenou</i>	X					
	<i>Jinou dobu</i>						
	<i>Licence se neuděluje</i>						X
OBNOVA LICENCE PROBÍHÁ FORMOU:	<i>Kurz s přezkoušením</i>						
	<i>Pouze kurz</i>	X					
	<i>IMZ s přezkoušením</i>			X			
	<i>Pouze IMZ</i>	X		X	hlavní instruktoři		
	<i>Pouze přezkoušení</i>						
	<i>Automatičticky</i>	X					
	<i>Jinou formou</i>						
	<i>Licence se neuděluje</i>						X

OTÁZKY:	STAT:	Česká republika		Slovensko		Polsko	
		Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění
ŠKOLENÍ PROBÍHÁ FORMOU:	Kurz	X		X		X	
	Komplexní výcvik					X	
	Soustředění					X	
	Instrukáž			X			
	Jinou formou						
	Školení neprobíhá						
V PROCESU PŘÍPRAVY VÝCVIKU PLATÍ:	Vedoucí zpracuje plán a předá ho k podpisu nadřízenému	X		X		X	
	Vedoucí plně zodpovídá za obsah a formu výcviku	X				X	
	Je používán jiný systém						
PŘESUNY V ZIMNÍCH PODMÍNKÁCH JSOU REALIZOVÁNY FORMOU:	Kurz	X					
	Komplexní zaměstnání	X		X			
	IMZ			X			
	Soustředění						
	Běžný výcvik	X		X		X	
	Jinou formou						
TENTO DRUH VÝCVIKU JE	Přirodý						
	Důležitý, nejsou problémy s jeho realizací					X	
	Rovnocenný - částečné problémy, ale vždy realizován	X		X			
	Nedůležitý - problém vůbec ho prosadit						
	Je na něj nahlíženo jinak						

OTÁZKY:	STÁT: MOŽNÉ ODPOVĚDI:	Česká republika		Slovensko		Polsko	
		Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění
VOJÁCI SE VÝCVIKU V PRŮMĚRU ÚČASTNÍ:	Několikrát za zimní období			X	speciální jednotky		
	Jedenkrát za zimní období						
	Jedenkrát za dva roky						
	V jiném časovém intervalu	X	dle jednotky	X	dle potřeb jednotky	X	rozhoduje velitel, ale minimálně 1x za rok
ZDRAVOTNÍ ZABEZPEČENÍ VYKONÁVÁ:	Doktor	X		X	výjimečně	X	
	Zdravotník	X		X			
	Vedoucí zaměstnání	X	se zdravotním minimem	X	musí mít kvalifikaci	X	zodpovídá za první pomoc
	Jiná osoba						
	Nerí zabezpečováno						
MATERIÁL A FINANCE JSOU ZABEZPEČENY:	Centrální sklad + centrální rozpočtová položka						
	Fině v kompetenci cvičičního útvaru	X		X		X	
	Je řešeno jinak						
POUŽITÍ LYŽÍ TYPU:	Sítouring	X		X			
	Back country	X		X			
	Šezobvé lyže					X	
	Běžecské lyže			X		X	
	Jiné lyže	X	Kandahár				

OTÁZKY:	STÁT:	Česká republika		Slovensko		Polsko	
		MOŽNÉ ODPOVĚDI:	Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění	Odpověď
POUŽITÍ BOT TYPU:	<i>Standardní vojenská obuv</i>	X					
	<i>Speciální lyžařská obuv</i>	X		X		X	
	<i>Jiné obuv</i>						
POUŽITÍ VÝSTROJNÍCH SOUČÁSTEK TYPU:	<i>Běžné součásti polního stejnoproje</i>	X		X		X	
	<i>Speciální výstroj určenou do extrémních klimatických podmínek</i>	X		X		X	jen speciální jednotky
	<i>Jiné výstrojí součástky</i>						
POUŽITÍ DALŠÍHO MATERIÁLU:	<i>Sněžnice</i>	X		X		X	
	<i>Mačky</i>	X		X		X	
	<i>Cepíny</i>	X		X		X	
	<i>Lana</i>	X		X		X	
	<i>Sečací úvazky</i>	X		X		X	
	<i>Prsí úvazky</i>	X		X		X	
	<i>Další potřebný materiál</i>	X	jistí pomůcky	X	jistí pomůcky		
	<i>Tento materiál nepoužíváme</i>						
POUŽITÍ MATERIÁLU PŘI LAVINOVÉM NEBEZPEČÍ:	<i>AVD</i>	X		X			
	<i>Lavinová sonda</i>	X		X			
	<i>Sněhová lopata</i>	X		X			
	<i>Signální prostředky</i>	X					
	<i>Jiný materiál</i>						
	<i>Tento materiál nepoužíváme</i>						X

OTÁZKY:	STÁT: MOŽNÉ ODPOVĚDI:	Česká republika		Slovensko		Polsko	
		Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění
POUŽITÍ PROSTŘEDKŮ PRO PŘEPRAVU RANĚNÉHO A DALŠÍHO MATERIÁLU:	<i>K tomu určený typ</i>	X	UT - 2000	X		X	
	<i>Improvizované prostředky</i>	X	lyže, přírodní materiály	X	lyže, hůlky, lana	X	
	<i>Nepoužíváme žádné prostředky</i>						
PROSTŘEDKY PRO KOMUNIKACI:	<i>Spojovací prostředky (vyslačky)</i>	X	vyslačky	X	vyslačky	X	
	<i>Mobilní telefony</i>	X		X		X	
	<i>Smluvené signály</i>					X	
	<i>Fíšalky</i>			X			
	<i>Jiné prostředky</i>						
VÝBAVA PRO NAVIGACI:	<i>Mapy</i>	X		X		X	
	<i>Buzoly, kompasy</i>	X		X		X	
	<i>GPS</i>	X		X			
	<i>Jiné prostředky</i>						

Legenda:

- STP – speciální tělesná příprava
- A – Rakousko
- CH – Švýcarsko
- SK – Slovensko
- CZ – Česká republika
- Ozbrojené složky SR – ozbrojené složky Slovenské republiky

10.2.2 Výsledková tabulka č. 2

OTÁZKY:	STÁT: MOŽNÉ ODPOVĚDI:	Rakousko		Německo		Slovensko	
		Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění
PŘESUNY V ZIMNÍCH PODMÍNKÁCH JSOU SOUČÁSTÍ SYSTÉMU:	<i>Tělesná výchova a sport</i>	X		X		X	
	<i>Jiný systém</i>	X	trénér horských průvodců				
	<i>Neprovádí se</i>						
PŘESUNY V ZIMNÍCH PODMÍNKÁCH JSOU REALIZOVÁNY:	<i>Samostatný druh výcviku</i>			X		X	
	<i>V rámci zimního přežití</i>	X		X			
	<i>V rámci lezení na ledu a sněhu</i>	X		X			
	<i>V jiném druhu výcviku</i>			X	lavinovém		
SPOLUPRÁCE PROBÍHÁ S:	<i>Horská služba</i>	X				X	
	<i>Ostatní armády</i>	X	CZ, GB, USA, D, CH, F, I, E, J	X	A, CH, N, S		
	<i>Civilní organizace</i>	X	Červený kříž			X	Horské záchranné týmy
	<i>Pouze příslušníci vlastní armády</i>						
	<i>Jiné osoby organizace</i>			X	Bavorská záchranná lavinová služba		
TOHOTO VÝCVIKU SE ÚČASTNÍ:	<i>Všichni vojáci</i>	X					
	<i>Speciální jednotky</i>	X		X			
	<i>Instruktoři</i>	X		X		X	lezení
	<i>Tělovýchovní pracovníci</i>						
	<i>Jiné osoby</i>						

OTÁZKY:	STÁT: MOŽNÉ ODPOVĚDI:	Rakousko		Německo		Slovensko	
		Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění
OBSAHEM VÝCVIKU JSOU:	<i>Přesuny jako takové</i>	X		X		X	
	<i>Přesuny statickým námětem</i>			X		X	
	<i>Záchrana</i>	X		X		X	
	<i>Cvičí se vše s ohledem na potřeby jednotky</i>	X					
	<i>Jiná témata</i>						
	<i>Tento výcvik se neprovádí</i>						
KONKRÉTNÍ PODOBU VÝCVIKU URČUJE:	<i>Šéfk, která má tento výcvik na starost</i>	X		X		X	
	<i>Velitel, který výcvik nařídil</i>						
	<i>Instruktor, který výcvik vede</i>			X			
	<i>Neexistuje ucelená koncepce</i>						
	<i>Jiná osoba</i>						
PRÁVNÍ OCHRANU POSKYTUJÍ:	<i>Předpisy</i>					X	
	<i>Pomůcky</i>						
	<i>Směrnice</i>						
	<i>Nařízení</i>	X					
	<i>Rozkazy</i>						
	<i>Plány výcviku vojsk</i>	X					
	<i>Schválená písemná příprava</i>						
	<i>Metodické listy</i>						
	<i>Jiné</i>						

OTÁZKY:	MOŽNÉ ODPOVĚDI:	STÁT:		Rakousko		Německo		Slovensko	
		Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění		
LICENCE - OPRÁVNĚNÍ K VEDENÍ ZAMĚSTNÁNÍ:	<i>Vedoucí zaměstnání musí mít oprávnění</i>	X						X	
	<i>Vedoucí zaměstnání nemusí mít oprávnění</i>					X			
VEDOUČÍ ZAMĚSTNÁNÍ JE:	<i>Pravidelně školen</i>	X	1x za rok kurz, 1x za 4 roky speciální kurz					X	
	<i>Proškolen dle potřeby</i>					X			
	<i>Školení neprobíhá</i>								
LICENCE MÁ PLATNOST:	<i>1 rok</i>								
	<i>2 roky</i>								
	<i>3 roky</i>								
	<i>4 roky</i>	X							
	<i>5 let</i>								
	<i>Neomezenou</i>					X			
	<i>Jinou dobu</i>								
	<i>Licence se neuděluje</i>								
OENOVÁ LICENCE PROBÍHÁ FORMOU:	<i>Kurz s přezkoušením</i>	X				X			
	<i>Pouze kurz</i>								
	<i>IMZ s přezkoušením</i>					X			
	<i>Pouze IMZ</i>								
	<i>Pouze přezkoušení</i>								
	<i>Automaticky</i>								
	<i>Jinou formou</i>							X	licence uděluji ovlivní organizace
	<i>Licence se neuděluje</i>								

OTÁZKY:	STÁT: MOŽNÉ ODPOVĚDI:	Rakousko		Německo		Slovensko	
		Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění
ŠKOLENÍ PROBÍHÁ FORMOU:	<i>Kurz</i>	X		X		X	
	<i>Komplexní výcvik</i>			X			
	<i>Soustředění</i>			X			
	<i>Instrukáž</i>			X			
	<i>Jinou formou</i>						
	<i>Školení neprobírá</i>						
V PROCESU PŘÍPRAVY VÝCVIKU PLATÍ:	<i>Vedoucí zpracuje plán a předá ho k podpisu nadřízenému</i>	X				X	
	<i>Vedoucí plně zodpovídá za obsah a formu výcviku</i>			X			
	<i>Je používán jiný systém</i>						
PŘESUNY V ZIMNÍCH PODMÍNKÁCH JSOU REALIZOVÁNY FORMOU:	<i>Kurz</i>	X		X		X	
	<i>Komplexní zaměření</i>						
	<i>IMZ</i>			X		X	
	<i>Soustředění</i>			X			
	<i>Běžný výcvik</i>						
	<i>Jinou formou</i>						
TENTO DRUH VÝCVIKU JE:	<i>Přirodí</i>			X			
	<i>Důležitý, nejsou problémy s jeho realizací</i>			X			
	<i>Rovnocenný - částečné problémy, ale vždy realizován</i>	X					
	<i>Nedůležitý - problém vůbec ho prosadit</i>					X	
	<i>Je na něj nahlíženo jinak</i>						

OTÁZKY:	STÁT: MOŽNÉ ODPOVĚDI:	Rakousko		Německo		Slovensko	
		Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění
VOJÁCI SE VÝCVIKU V PRŮMĚRU ÚČASTNÍ:	<i>Několikrát za zimní období</i>			X		X	
	<i>Jednou za zimní období</i>	X		X			
	<i>Jednou za dva roky</i>						
	<i>V jiném časovém intervalu</i>						
ZDRAVOTNÍ ZABEZPEČENÍ VYKONÁVÁ:	<i>Doktor</i>	X		X		X	
	<i>Zdravotník</i>			X			
	<i>Vedoucí zaměstnání</i>	X		X			
	<i>Jiná osoba</i>						
	<i>Není zabezpečováno</i>						
MATERIÁL A FINANCE JSOU ZABEZPEČENY:	<i>Centrální sklad + centrální rozpočtová položka</i>	X		X		X	
	<i>Finé v kompetenci cvičičního útvaru</i>			X			
	<i>Je řešeno jinak</i>						
POUŽITÍ LYŽÍ TYPU:	<i>Skitouring</i>	X		X		X	
	<i>Back country</i>						
	<i>Spzobvé lyže</i>			X			
	<i>Běžecské lyže</i>			X			
	<i>Jiné lyže</i>						

OTÁZKY:	STÁT: MOŽNÉ ODPOVĚDI:	Rakousko		Německo		Slovensko	
		Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění
POUŽITÍ BOT TYPU:	<i>Standardní vojenská obuv</i>	X		X			
	<i>Speciální lyžařská obuv</i>	X		X		X	
	<i>Jiná obuv</i>						
POUŽITÍ VÝSTROJNÍCH SOUČÁSTEK TYPU:	<i>Běžné součásti polního stejno kroje</i>	X		X		X	
	<i>Speciální výstroj určenou do extrémních klimatických podmínek</i>	X		X		X	
	<i>Jiné výstrojí součástky</i>						
POUŽITÍ DALŠÍHO MATERIÁLU:	<i>Sněžnice</i>	X		X		X	
	<i>Mačky</i>	X		X		X	
	<i>Cepíny</i>	X		X		X	
	<i>Lana</i>	X		X		X	
	<i>Sečací úvazky</i>	X		X			
	<i>Prsí úvazky</i>	X		X			
	<i>Další potřebný materiál</i>			X	<i>jistící pomůcky</i>		
	<i>Tento materiál nepoužíváme</i>						
POUŽITÍ MATERIÁLU PŘI LAVINOVÉM NEBEZPEČÍ:	<i>AVD</i>	X				X	
	<i>Lavinová sonda</i>	X		X		X	
	<i>Sněhová lopata</i>	X		X		X	
	<i>Signální prostředky</i>			X			
	<i>Jiný materiál</i>						
	<i>Tento materiál nepoužíváme</i>						

OTÁZKY:	MOŽNÉ ODPOVĚDI:	STÁT:		Rakousko		Německo		Slovinsko	
		Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění		
POUŽITÍ PROSTŘEDKŮ PRO PŘEPRAVU RANĚNÉHO A DALŠÍHO MATERIÁLU:	<i>K tomu určený typ</i>	X	UT - 2000	X	UT - 2000	X	vtřínik		
	<i>Improvizované prostředky</i>	X	lyže	X	lyže, lana, karabiny				
	<i>Nepoužíváme žádné prostředky</i>								
PROSTŘEDKY PRO KOMUNIKACI:	<i>Spojovací prostředky (vysílačky)</i>	X		X					
	<i>Mobilní telefony</i>			X				X	
	<i>Smluvené signály</i>			X					
	<i>Růžalky</i>			X					
	<i>Jiné prostředky</i>								
VÝBAVA PRO NAVIGACI:	<i>Mapy</i>	X		X				X	
	<i>Busoly, kompasy</i>	X		X				X	
	<i>GPS</i>	X		X					
	<i>Jiné prostředky</i>			X	výškoměr				

Legenda:

- CZ – Česká republika
- GB – Velká Británie
- USA – Spojené státy americké
- CH – Švýcarsko
- D – Německo
- F – Francie
- I – Itálie
- E – Španělsko
- J – Jordánsko
- A – Rakousko
- N – Norsko
- S – Švédsko

10.2.3 Výsledková tabulka č. 3

OTÁZKY:	STÁT: MOŽNÉ ODPOVĚDI:	Belgie		Velká Británie		Kanada	
		Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění
PŘESUNY V ZIMNÍCH PODMÍNKÁCH JSOU SOUČÁSTÍ SYSTEMU:	<i>Tělesná výchova a sport</i>			X		X	
	<i>Jiný systém</i>	X	přesuny v zimních podmínkách	X	vojenský výcvik		
	<i>Neprovádí se</i>						
PŘESUNY V ZIMNÍCH PODMÍNKÁCH JSOU REALIZOVÁNY:	<i>Samostatný druh výcviku</i>					X	
	<i>V rámci zimního přežití</i>	X		X			
	<i>V rámci ležení na ledu a sněhu</i>			X			
	<i>V jiném druhu výcviku</i>						
SPOLUPRÁCE PROBÍHÁ S:	<i>Horská služba</i>						
	<i>Ostatní armády</i>			X	N, D		
	<i>Civilní organizace</i>						
	<i>Pouze příslušníci vlastní armády</i>	X				X	
	<i>Jiné osoby organizace</i>						
TOHOTO VÝCVIKU SE ÚČASTNÍ:	<i>Všichni vojáci</i>					X	
	<i>Speciální jednotky</i>	X		X			
	<i>Instruktoři</i>			X			
	<i>Tělovýchovní pracovníci</i>						
	<i>Jiné osoby</i>						

OTÁZKY:	STAT: MOŽNÉ ODPOVĚDI:	Belgie		Velká Británie		Kanada	
		Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění
OBSAHEM VÝCVIKU JSOU:	<i>Přesuny jako takové</i>			X		X	
	<i>Přesuny statickým rámečkem</i>			X			
	<i>Záchrana</i>			X			
	<i>Cvičí se vše s ohledem na potřeby jednotky</i>	X		X			
	<i>Jiná témata</i>						
	<i>Tento výcvik se neprovádí</i>						
KONKRÉTNÍ PODOBU VÝCVIKU URČUJE:	<i>Seke, která má tento výcvik na starost</i>						
	<i>Velitel, který výcvik nařídil</i>	X		X		X	
	<i>Instruktor, který výcvik vede</i>			X			
	<i>Neexistuje ucelená koncepce</i>						
	<i>Jiná osoba</i>						
PRÁVNÍ OCHRANU POSKYTUJÍ:	<i>Předpisy</i>						
	<i>Průčky</i>						
	<i>Směrnice</i>	X				X	
	<i>Nařízení</i>						
	<i>Rozkazy</i>						
	<i>Plány výcviku vojsk</i>			X			
	<i>Schválená písemná příprava</i>			X			
	<i>Metodické listy</i>						
	<i>Jiné</i>						

OTÁZKY:	STÁT: MOŽNÉ ODPOVĚDI:	Belgie		Velká Británie		Kanada	
		Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění
LICENCE - OPRÁVNĚNÍ K VEDENÍ ZAMĚSTNÁNÍ:	<i>Vedoucí zaměstnání musí mít oprávnění</i>	X		X			
	<i>Vedoucí zaměstnání nemusí mít oprávnění</i>					X	
VEDOUcí ZAMĚSTNÁNÍ JE:	<i>Pravidelně školen</i>	X		X	1x za rok	X	
	<i>Proškolen dle potřeby</i>						
	<i>Školení neprobíhá</i>						
LICENCE MÁ PLATNOST:	<i>1 rok</i>	X					
	<i>2 roky</i>						
	<i>3 roky</i>						
	<i>4 roky</i>						
	<i>5 let</i>						
	<i>Neomezenou</i>			X		X	
	<i>Jinou dobu</i>						
	<i>Licence se neuděluje</i>						
OENOVÁ LICENCE PROBÍHÁ FORMOU:	<i>Kurz s přezkoušením</i>			X			
	<i>Pouze kurz</i>						
	<i>IMZ s přezkoušením</i>						
	<i>Pouze IMZ</i>						
	<i>Pouze přezkoušení</i>	X					
	<i>Automaticky</i>						
	<i>Jinou formou</i>					X	proškolením
	<i>Licence se neuděluje</i>						

OTÁZKY:	STÁT: MOŽNÉ ODPOVĚDI:	Belgie		Velká Británie		Kanada	
		Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění
ŠKOLENÍ PROBÍHÁ FORMOU:	<i>Kurz</i>			X			
	<i>Komplexní výcvik</i>	X		X		X	
	<i>Soustředění</i>						
	<i>Instrukáž</i>						
	<i>Jinou formou</i>						
	<i>Školení neprobíhá</i>						
V PROCESU PŘÍPRAVY VÝCVIKU PLATÍ:	<i>Vedoucí zpracuje plán a předá ho k podpisu nadřízenému</i>			X		X	
	<i>Vedoucí plně zodpovídá za obsah a formu výcviku</i>	X					
	<i>Je používán jiný systém</i>						
PŘESUNY V ZIMNÍCH PODMÍNKÁCH JSOU REALIZOVÁNY FORMOU:	<i>Kurz</i>			X			
	<i>Komplexní zaměstnání</i>			X			
	<i>IMZ</i>	X		X			
	<i>Soustředění</i>						
	<i>Běžný výcvik</i>			X		X	
	<i>Jinou formou</i>						
TENTO DRUH VÝCVIKU JE:	<i>Přirodí</i>						
	<i>Důležitý, nejsou problémy s jeho realizací</i>	X				X	
	<i>Rovnocenný - částečné problémy, ale vždy realizován</i>			X			
	<i>Nedůležitý - problém vůbec ho prosadit</i>						
	<i>Je na něj nahlíženo jinak</i>						

OTÁZKY:	STÁT: MOŽNÉ ODPOVĚDI:	Belgie		Velká Británie		Kanada	
		Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění
VOJÁCI SE VÝCVIKU V PRŮMĚRU ÚČASTNÍ:	<i>Několikrát za zimní období</i>	X					
	<i>Jednou za zimní období</i>			X		X	
	<i>Jednou za dva roky</i>						
	<i>V jiném časovém intervalu</i>						
ZDRAVOTNÍ ZABEZPEČENÍ VYKONÁVÁ:	<i>Doktor</i>						
	<i>Zdravotník</i>			X			
	<i>Vedoucí zaměstnání</i>	X		X		X	
	<i>Jiná osoba</i>						
	<i>Není zabezpečováno</i>						
MATERIÁL A FINANCE JSOU ZABEZPEČENY:	<i>Centrální sklad + centrální rozpočtová položka</i>			X		X	
	<i>Přímě v kompetenci cvičičního útvaru</i>	X		X			
	<i>Je řešeno jinak</i>						
POUŽITÍ LYŽÍ TYPU:	<i>Skitouring</i>	X		X			
	<i>Back country</i>					X	
	<i>Sjezdové lyže</i>						
	<i>Běžecské lyže</i>						
	<i>Jiné lyže</i>						

OTÁZKY:	STAT:	Belgie		Velká Británie		Kanada	
		Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění
POUŽITÍ BOT TYPU:	<i>Standardní vojenská obuv</i>			X		X	
	<i>Speciální lyžařská obuv</i>	X		X			
	<i>Jiné obuv</i>						
POUŽITÍ VÝSTROJNÍCH SOUČÁSTEK TYPU:	<i>Běžné součásti polního stejno kroje</i>			X		X	
	<i>Speciální výstroj určenou do extrémních klimatických podmínek</i>	X		X			
	<i>Jiné výstrojí součástky</i>						
POUŽITÍ DALŠÍHO MATERIÁLU:	<i>Sněžnice</i>			X		X	
	<i>Mačky</i>	X		X			
	<i>Čepiny</i>	X		X			
	<i>Lana</i>	X		X			
	<i>Sečací úvazky</i>	X		X			
	<i>Prsní úvazky</i>						
	<i>Další potřebný materiál</i>						
	<i>Tento materiál nepoužíváme</i>						
POUŽITÍ MATERIÁLU PŘI LAVINOVÉM NEBEZPEČÍ:	<i>AVD</i>	X		X			
	<i>Lavinová sonda</i>	X		X			
	<i>Sněžná lopata</i>	X		X			
	<i>Signální prostředky</i>						
	<i>Jiný materiál</i>						
	<i>Tento materiál nepoužíváme</i>						X

OTÁZKY:	MOŽNÉ ODPOVĚDI:	STAT:		Belgie		Velká Británie		Kanada	
		Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění	Odpověď	Upřesnění		
POUŽITÍ PROSTŘEDKŮ PRO PŘEPRAVU RANĚNÉHO A DALŠÍHO MATERIÁLU:	<i>K tomu určený typ</i>	X	UT - 2000	X		X			
	<i>Improvizované prostředky</i>			X					
	<i>Nepoužíváme žádné prostředky</i>								
PROSTŘEDKY PRO KOMUNIKACI:	<i>Spojovací prostředky (vysílačky)</i>	X		X		X			
	<i>Mobilní telefony</i>	X							
	<i>Smluvené signály</i>								
	<i>Růžalky</i>								
	<i>Jiné prostředky</i>								
VÝBAVA PRO NAVIGACI:	<i>Mapy</i>	X		X		X			
	<i>Busoly, kompasy</i>	X		X		X			
	<i>GPS</i>	X		X		X			
	<i>Jiné prostředky</i>								

Legenda:

- N – Norsko
- D – Německo

10.2.4 Statistika

OTÁZKY:	MOŽNÉ ODPOVĚDI:	Statistika	
		Počet odpovědí	%
PŘESUNY V ZIMNÍCH PODMÍNKÁCH JSOU SOUČÁSTÍ SYSTÉMU:	<i>Tělesná výchova a sport</i>	7	77,8%
	<i>Jiný systém</i>	4	44,4%
	<i>Neprovádí se</i>	0	0,0%
PŘESUNY V ZIMNÍCH PODMÍNKÁCH JSOU REALIZOVÁNY:	<i>Samostatný druh výcviku</i>	5	55,6%
	<i>V rámci zimního přežití</i>	6	66,7%
	<i>V rámci lezení na ledu a sněhu</i>	4	44,4%
	<i>V jiném druhu výcviku</i>	2	22,2%
SPOLUPRÁCE PROBÍHÁ S:	<i>Horská služba</i>	5	55,6%
	<i>Ostatní armády</i>	5	55,6%
	<i>Civilní organizace</i>	2	22,2%
	<i>Pouze příslušníci vlastní armády</i>	2	22,2%
	<i>Jiné osoby organizace</i>	3	33,3%
TOHOTO VÝCVIKU SE ÚČASTNÍ:	<i>Všichni vojáci</i>	3	33,3%
	<i>Speciální jednotky</i>	7	77,8%
	<i>Instruktoři</i>	6	66,7%
	<i>Tělovýchovní pracovníci</i>	2	22,2%
	<i>Jiné osoby</i>	0	0,0%

OTÁZKY:	MOŽNÉ ODPOVĚDI:	Statistika	
		Počet odpovědí	%
OBSAHEM VÝCVIKU JSOU:	<i>Přesuny jako takové</i>	7	77,8%
	<i>Přesuny s taktickým námětem</i>	5	55,6%
	<i>Záchrana</i>	6	66,7%
	<i>Cvičí se vše s ohledem na potřeby jednotky</i>	6	66,7%
	<i>Jiná témata</i>	0	0,0%
	<i>Tento výcvik se neprovádí</i>	0	0,0%
KONKRÉTNÍ PODOBU VÝCVIKU URČUJE:	<i>Sekce, která má tento výcvik na starost</i>	3	33,3%
	<i>Velitel, který výcvik nařídil</i>	6	66,7%
	<i>Instruktor, který výcvik vede</i>	3	33,3%
	<i>Neexistuje ucelená koncepce</i>	2	22,2%
	<i>Jiná osoba</i>	0	0,0%
PRÁVNÍ OCHRANU POSKYTUJÍ:	<i>Předpisy</i>	4	44,4%
	<i>Pomůcky</i>	0	0,0%
	<i>Směrnice</i>	5	55,6%
	<i>Nařízení</i>	2	22,2%
	<i>Rozkazy</i>	4	44,4%
	<i>Plány výcviku vojsk</i>	4	44,4%
	<i>Schválená písemná příprava</i>	4	44,4%
	<i>Metodické listy</i>	0	0,0%
	<i>Jiné</i>	0	0,0%

OTÁZKY:	MOŽNÉ ODPOVĚDI:	Statistika	
		Počet odpovědí	%
LICENCE - OPRÁVNĚNÍ K VEDENÍ ZAMĚŠTNÁNÍ:	<i>Vedoucí zaměstnání musí mít oprávnění</i>	6	66,7%
	<i>Vedoucí zaměstnání nemusí mít oprávnění</i>	3	33,3%
VEDOUcí ZAMĚŠTNÁNÍ JE	<i>Pravidelně školen</i>	6	66,7%
	<i>Proškolen dle potřeby</i>	4	44,4%
	<i>Školení neprobíhá</i>	0	0,0%
LICENCE MÁ PLATNOST:	<i>1 rok</i>	1	11,1%
	<i>2 roky</i>	0	0,0%
	<i>3 roky</i>	1	11,1%
	<i>4 roky</i>	2	22,2%
	<i>5 let</i>	0	0,0%
	<i>Neomezenou</i>	4	44,4%
	<i>Jinou dobu</i>	0	0,0%
	<i>Licence se neuděluje</i>	1	11,1%
OBNOVA LICENCE PROBÍHÁ FORMOU:	<i>Kurz s přezkoušením</i>	3	33,3%
	<i>Pouze kurz</i>	1	11,1%
	<i>IMZ s přezkoušením</i>	2	22,2%
	<i>Pouze IMZ</i>	2	22,2%
	<i>Pouze přezkoušení</i>	1	11,1%
	<i>Automaticky</i>	1	11,1%
	<i>Jinou formou</i>	2	22,2%
	<i>Licence se neuděluje</i>	1	11,1%

OTÁZKY:	MOŽNÉ ODPOVĚDI:	Statistika	
		Počet odpovědí	%
ŠKOLENÍ PROBEHÁ FORMOU:	<i>Kurz</i>	7	77,8%
	<i>Komplexní výcvik</i>	5	55,6%
	<i>Soustředění</i>	2	22,2%
	<i>Instruktaž</i>	2	22,2%
	<i>Jinou formou</i>	0	0,0%
	<i>Školení neprobíhá</i>	0	0,0%
V PROCESU PŘÍPRAVY VÝCVIKU PLATÍ:	<i>Vedoucí zpracuje plán a předá ho k podpisu nadřízenému</i>	7	77,8%
	<i>Vedoucí plně zodpovídá za obsah a formu výcviku</i>	4	44,4%
	<i>Je používán jiný systém</i>	0	0,0%
PŘESUNY V ZIMNÍCH PODMÍNKÁCH JSOU REALIZOVÁNY FORMOU:	<i>Kurz</i>	5	55,6%
	<i>Komplexní zaměstnání</i>	3	33,3%
	<i>IMZ</i>	5	55,6%
	<i>Soustředění</i>	1	11,1%
	<i>Běžný výcvik</i>	5	55,6%
	<i>Jinou formou</i>	0	0,0%
TENTO DRUH VÝCVIKU JE	<i>Prvořadý</i>	1	11,1%
	<i>Důležitý, nejsou problémy s jeho realizací</i>	4	44,4%
	<i>Rovnocenný - částečné problémy, ale vždy realizován</i>	4	44,4%
	<i>Nedůležitý - problém vůbec ho prosadit</i>	1	11,1%
	<i>Je na něj nahlíženo jinak</i>	0	0,0%

OTÁZKY:	MOŽNÉ ODPOVĚDI:	Statistika	
		Počet odpovědí	%
VOJÁCI SE VÝCVIKU V PRŮMĚRU ÚČASTNÍ:	<i>Několikrát za zimní období</i>	4	44,4%
	<i>Jednou za zimní období</i>	4	44,4%
	<i>Jednou za dva roky</i>	0	0,0%
	<i>V jiném časovém intervalu</i>	3	33,3%
ZDRAVOTNÍ ZABEZPEČENÍ VYKONÁVÁ:	<i>Doktor</i>	6	66,7%
	<i>Zdravotník</i>	4	44,4%
	<i>Vedoucí zaměstnání</i>	8	88,9%
	<i>Jiná osoba</i>	0	0,0%
	<i>Není zabezpečováno</i>	0	0,0%
MATERIÁLA FINANCE JSOU ZABEZPEČENY:	<i>Centrální sklad + centrální rozpočtová položka</i>	5	55,6%
	<i>Příně v kompetenci cvičícího útvaru</i>	6	66,7%
	<i>Je řešeno jinak</i>	0	0,0%
POUŽITÍ LYŽÍ TYPU:	<i>Skítouring</i>	7	77,8%
	<i>Back country</i>	3	33,3%
	<i>Sjezdové lyže</i>	2	22,2%
	<i>Běžecské lyže</i>	3	33,3%
	<i>Jiné lyže</i>	1	11,1%

OTÁZKY:	MOŽNÉ ODPOVĚDI:	Statistika	
		Počet odpovědí	%
POUŽITÍ BOT TYPU:	<i>Standardní vojenská obuv</i>	5	55,6%
	<i>Speciální lyžařská obuv</i>	8	88,9%
	<i>Jiná obuv</i>	0	0,0%
POUŽITÍ VÝSTROJNÍCH SOUČÁSTEK TYPU:	<i>Běžné součásti polního stejno kroje</i>	8	88,9%
	<i>Speciální výstroj určenou do extrémních klimatických podmínek</i>	8	88,9%
	<i>Jiné výstrojní součástky</i>	0	0,0%
POUŽITÍ DALŠÍHO MATERIÁLU:	<i>Sněžnice</i>	8	88,9%
	<i>Mačky</i>	8	88,9%
	<i>Cepíny</i>	8	88,9%
	<i>Lana</i>	8	88,9%
	<i>Sedací úvazky</i>	7	77,8%
	<i>Prsní úvazky</i>	5	55,6%
	<i>Další potřebný materiál</i>	3	33,3%
	<i>Tento materiál nepoužíváme</i>	0	0,0%
POUŽITÍ MATERIÁLU PŘI LAVINOVÉM NEBEZPEČÍ:	<i>AVD</i>	6	66,7%
	<i>Lavinová sonda</i>	7	77,8%
	<i>Sněhová lopata</i>	7	77,8%
	<i>Sgnální prostředky</i>	2	22,2%
	<i>Jiný materiál</i>	0	0,0%
	<i>Tento materiál nepoužíváme</i>	2	22,2%

OTÁZKY:	MOŽNÉ ODPOVĚDI:	Statistika	
		Počet odpovědí	%
POUŽITÍ PROSTŘEDKŮ PRO PŘEPRAVU RANĚNÉHO A DALŠÍHO MATERIÁLU:	<i>K tomu určený typ</i>	9	100,0%
	<i>Improvizované prostředky</i>	6	66,7%
	<i>Nepoužíváme žádné prostředky</i>	0	0,0%
PROSTŘEDKY PRO KOMUNIKACI:	<i>Spojovací prostředky (vysílačky)</i>	8	88,9%
	<i>Mobilní telefony</i>	6	66,7%
	<i>Smluvené signály</i>	2	22,2%
	<i>Riš'aliky</i>	2	22,2%
	<i>Jiné prostředky</i>	0	0,0%
VÝBAVA PRO NAVIGACI:	<i>Mapy</i>	9	100,0%
	<i>Busoly, kompasy</i>	9	100,0%
	<i>GPS</i>	7	77,8%
	<i>Jiné prostředky</i>	1	11,1%

11 Diskuse

Jak je vidět ze získaných dat zapracovaných do výsledkových tabulek, AČR se ve většině otázek shoduje s ostatními vyspělými armádami. Z této studie tedy vyplývá, že je v otázce přesunů v zimních podmínkách plnohodnotným členem a rovnocenným partnerem armád NATO a armád, které s NATO spolupracují.

Samozřejmě, že je vždy co zlepšovat a ačkoli AČR může konkurovat ostatním porovnávaným armádám, vyskytují se i nedostatky.

Je to především v oblasti právního zabezpečení, prakticky pouze v naší a Polské armádě neexistuje ucelená koncepce (otázka č. 7) toho, jak má výcvik přesunů v zimních podmínkách vypadat, což považuji za největší problém. Ten je potřeba co nejdříve odstranit. To by mohl vyřešit nový předpis, který se bude tímto druhem výcviku zabývat. S tím souvisí i to, že vedoucí zaměstnání není pravidelně školen (otázka č. 10), ale pouze proškolen dle potřeby. I v tomto případě, že nejsme jediná armáda, která to takto praktikuje, bych přistoupil k pravidelnému školení se závěrečným přezkoušením. Jsme prakticky jediný stát, kde dochází k automatické obnově licence, mimo Polsko, kde se licence neuděluje vůbec (otázka č. 12). Pokud uvážíme specifičnost a rizika, která s sebou toto zaměstnání nese, je nezbytné, aby do budoucna bylo ošetřeno to, že licence bude omezená dobou, vedoucí zaměstnání bude pravidelně školen a také z dané problematiky přezkušován.

Z hlediska zdravotního zabezpečení je na tom AČR neporovnatelně lépe především oproti armádám Belgie a Kanady, kde za zdravotní zabezpečení odpovídá pouze vedoucí zaměstnání (otázka č. 18).

V případě četnosti výcviku dopadla AČR v porovnání s ostatními armádami průměrně (otázka č. 17). U nás mohou ovšem nastat částečné problémy s realizací zaměstnání, zatímco např. v Německu je tento druh výcviku prvořadý (otázka č. 16). Tyto nežádoucí situace by měly řešit plány výcviku vojsk tak, aby k nim nedocházelo.

V otázkách metod vedení výcviku je na tom AČR obdobně jako ostatní porovnávané armády. Chtěl bych, ale zmínit, že pouze dva státy (Česká Republika a Slovensko) odpověděly, že se přesunů v zimních podmínkách účastní i tělovýchovní pracovníci (otázka č. 5). Je to zřejmě zapříčiněno systémem, který u nás funguje a myslím si, že v tomto případě se od nás ostatní armády mohou učit.

V oblastech používané výstroje a materiálů se spousta věcí v AČR zlepšila. Má na to vliv celá řada faktorů (je to např. reorganizace, profesionalizace, ale i další). Na základě výsledků můžeme konstatovat, že AČR disponuje odpovídajícím vybavením, ačkoli jsme jako jediný stát odpověděli, že používáme i jiné lyže než je uvedeno v nabídce (otázka č. 20). Jsou to lyže dřevěné, nazývané Kandahár. Jsou značně zastaralé a pro potřeby dnešní armády prakticky nepoužitelné. Podrobně o nich pojednává kapitola 5.1.4. Naopak mimo nás, už jen Německo odpovědělo, že má v případě lavinového nebezpečí k dispozici signální prostředky (otázka č. 24). Myslím si, že tyto prostředky jsou právě v tomto případě značně důležité a zásadní např. pro navigaci vrtulníku.

Závěrem lze konstatovat, že AČR je schopna v tomto druhu výcviku konkurovat ostatním porovnávaným armádám.

Především je to v oblastech zdravotního zabezpečení, četnosti výcviku a v oblasti používané výstroje a dalších materiálů, kde je na tom vůči porovnávaným armádám průměrně, v některých případech i lépe.

Ovšem v oblasti právního zabezpečení je na tom AČR neporovnatelně hůře. Je to zapříčiněno zejména absencí předpisu, který by danou problematiku řešil a dále nepřítomností koncepce, která by přesně určovala co, kdy, jak, v jaké intenzitě a s čím cvičit. Je nezbytné v co nejkratším časovém horizontu vytvořit nový předpis, který bude řešit jednotlivé oblasti přesunů v zimních podmínkách a zároveň sladit metodiku výcviku, podle níž se bude v AČR výcvik realizovat.

Přesto si myslím, že vybrané jednotky mohou s těmito armádami v dané oblasti spolupracovat a společně se účastnit výcviků v zimních podmínkách.

12 Závěr

Cílem diplomové práce bylo především porovnání AČR v oblasti přesunů v zimních podmínkách, se zaměřením na právní zabezpečení, zdravotní zabezpečení, četnost výcviku, metody vedení výcviku a v oblastech používané výstroje a materiálů s vybranými armádami NATO a armádami s nimi spolupracujícími.

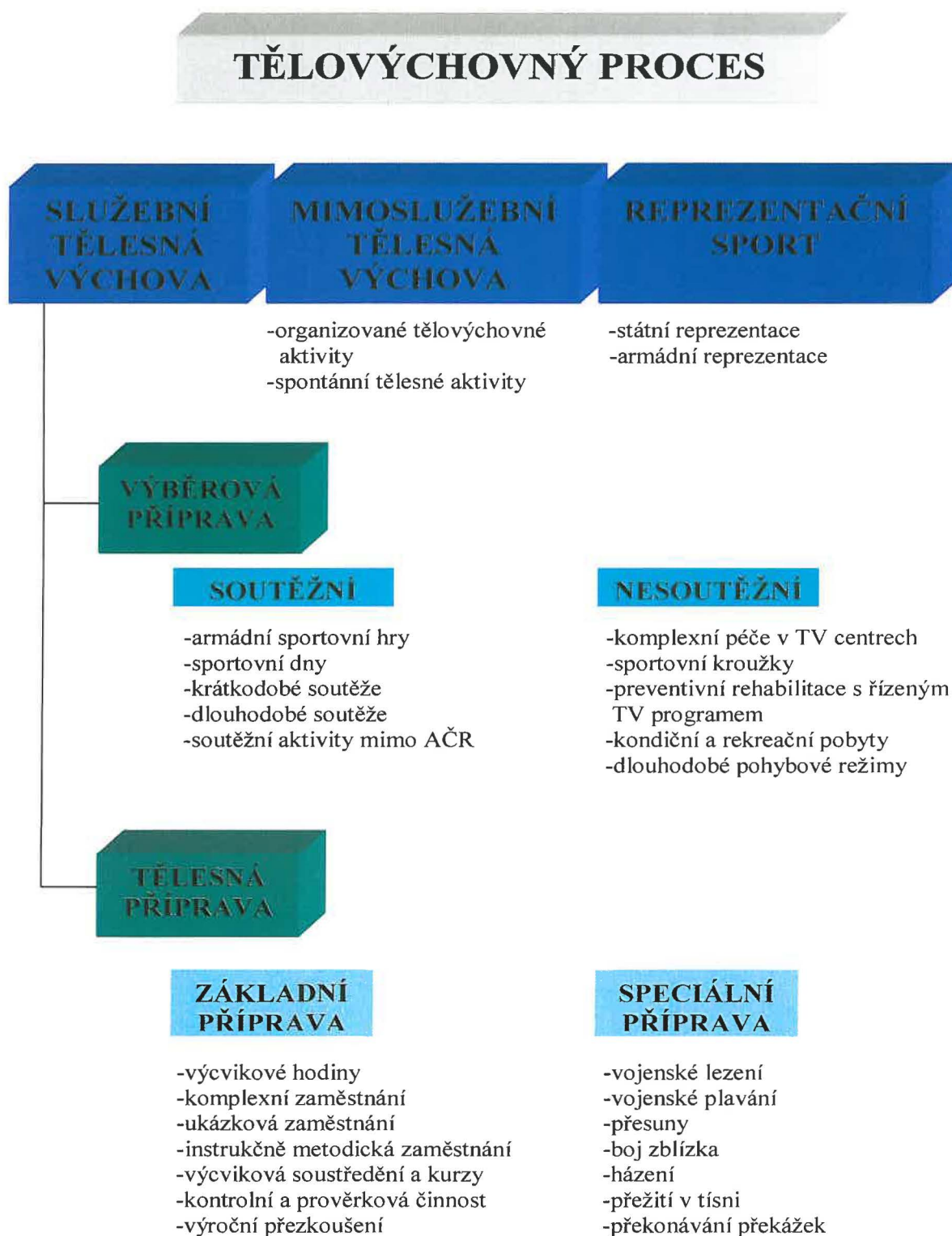
Druhotným cílem bylo získání co největšího množství informací, které se týkají tohoto druhu výcviku a které bude možno v budoucnu použít v doposud chybějícím předpisu, jenž by se danou tematikou zabýval a následně získané informace aplikoval do praxe.

Lze konstatovat, že cíle a úkoly stanovené v této diplomové práci byly splněny. V podstatě se potvrdili naše předpoklady, že je AČR v této oblasti schopna konkurovat vybranému vzorku cizích armád, což bylo nakonec potvrzeno i deskriptivní statistikou, kterou jsme pro vyhodnocování dat použili.

Pro vlastní praxi jsou velmi přínosné veškeré získané informace od ostatních armád. Pevně věříme, že tento výzkum přispěje nejen ke zkvalitnění výcviku při přesunech v zimních podmínkách, ale také k vytvoření nového předpisu v co možná nejkratším časovém horizontu.

13 Přílohy

13.1 Formy TV v AČR

13.2 Anketa - česká verze

Vážený pane

Jsem studentem 4. ročníku Vojenského oboru při UK FTVS v Praze a zpracovávám diplomovou práci na téma „**Komparace způsobů provádění přesunů v zimních podmínkách ve vybraných armádách NATO a armádách s nimi spolupracujících**“. Dostal jsem na Vás kontakt od mého vedoucího diplomové práce kpt. Mgr. Karla Sýkory s tím, že jste znalec poměrů a zároveň kompetentní osoba, která má přehled o vedení výcviku tohoto druhu ve Vaší armádě. Velice by mi pomohlo, kdybyste mi mohl odpovědět na přiložený dotazník, popřípadě zaslat další materiály a dokumenty, týkající se přesunů v zimních podmínkách u Vás.

Prosím o vyplnění každé otázky. Pokud v jedné otázce naleznete více správných odpovědí, označte všechny, které za správné považujete.

1. Stručně specifikujte Vaše postavení v armádě:

(Vaše hodnost, funkce, obsah funkční náplně, hierarchie-služební zařazení, atd.).....

2. Přesuny v zimních podmínkách jsou ve Vaší armádě začleněny do systému:

- a) Tělesné výchovy a sportu
- b) Jiného systému – jakého?
- c) Neprovádí se

3. Přesuny v zimních podmínkách jsou ve Vaší armádě realizovány:

- a) Jako samostatný druh výcviku
- b) V rámci přežití v zimních podmínkách
- c) V rámci výcviku lezení na ledu a sněhu
- d) V jiném druhu výcviku – v jakém?.....

4. Při tomto druhu výcviku spolupracujete s:

- a) Horskou službou
- b) Ostatními armádami – kterými?.....
- c) Civilními organizacemi – kterými?.....
- d) Využíváte pouze příslušníky vlastní armády
- e) Jinými osobami (organizacemi) – kterými?.....

5. Tohoto druhu výcviku se ve Vaší armádě účastní:

- a) Všichni vojáci – každý voják musí mít základní znalosti o tomto druhu výcviku
- b) Příslušníci speciálních jednotek, kteří ho potřebují k výkonu své funkce
- c) Jednotliví instruktoři – kteří? např. instruktoři přesunů
instruktoři přežití
instruktoři lezení
- d) Tělovýchovní pracovníci
- e) Další osoby – které?.....

6. Obsahem tohoto druhu výcviku jsou převážně:

- a) Přesuny v zimních podmínkách obecně
- b) Přesuny s taktickým námětem
- c) Záchrana
- d) Cvičí se vše, s ohledem na zaměření a potřeby jednotky
- e) Jiný druh výcviku – jaký?.....
- f) Tento výcvik se neprovádí

7. O konkrétní podobě přesunů v zimních podmínkách rozhoduje:

- a) Sekce, která koordinuje tento výcvik v celé armádě
- b) Velitel, který výcvik nařídil
- c) Instruktor, který výcvik vede
- d) Neexistuje ucelená koncepce
- e) Jiná osoba – kdo?.....

8. Vedoucímu zaměstnání poskytují právní ochranu:

- a) Předpisy
- b) Pomůcky
- c) Směrnice
- d) Nařízení
- e) Rozkazy
- f) Plány výcviku vojsk
- g) Schválená písemná příprava
- h) Metodické listy
- i) Jiné – co konkrétně?.....

9. Vedoucí zaměstnání při přesunech v zimních podmínkách:

- a) Musí mít oprávnění k vedení tohoto druhu výcviku (udělená licence)
- b) Nemusí mít oprávnění k vedení tohoto druhu výcviku (vede zaměstnání bez licence)

10. Vedoucí zaměstnání při přesunech v zimních podmínkách:

- a) Je pravidelně školen – v jakém časovém intervalu?.....
- b) Je proškolen dle potřeby
- c) Žádné školení neprobíhá

11. Licence má platnost:

- a) 1 rok
- b) 2 roky
- c) 3 roky
- d) 4 roky
- e) 5 let
- f) Neomezenou
- g) Jinou dobu – jakou?.....
- h) Licence se neuděluje

12. Obnova licence probíhá formou:

- a) Kurzu s přezkoušením na závěr
- b) Pouze absolvováním kurzu
- c) Instrukčně metodického zaměstnání s přezkoušením na závěr
- d) Pouze absolvováním instrukčně metodického zaměstnání
- e) Pouze přezkoušením
- f) Automaticky (pokud dotyčný tento druh výcviku vyučuje)
- g) Jinou – jakou?.....
- h) Licence se neuděluje

13. Školení probíhá formou:

- a) Kurzu
- b) Komplexního výcviku
- c) Soustředění
- d) Instruktaže
- e) Jinou – jakou?.....
- f) Školení neprobíhá

14. V procesu přípravy výcviku platí, že:

- a) Osoba vedoucí výcvik zpracovává plán výcviku a předává ho k podpisu nejbližšímu nadřízenému
- b) Vedoucí výcviku plně zodpovídá za obsah a formu výcviku
- c) Využíváte jiný systém – jaký?.....

15. Přesuny v zimních podmínkách jsou u Vás realizovány formou:

- a) Kurzů
- b) Komplexních zaměstnání
- c) Instrukčně metodických zaměstnání
- d) Soustředění
- e) Běžného výcviku
- f) Jinou – jakou?.....

16. Tento druh výcviku je u Vás považován za:

- a) Prvořadý
- b) Důležitý, nejsou problémy se začleněním mezi ostatní vševojskovou přípravu
- c) Rovnocenný s ostatními druhy výcviku, někdy mohou nastat částečné problémy (např. časové), ale výcvik lze vždy zrealizovat
- d) Nedůležitý, jsou značné problémy tento druh výcviku prosadit
- e) Je na něj nahlíženo jinak – jak?.....

17. Příslušníci Vaší armády se tohoto druhu výcviku v průměru účastní:

- a) Několikrát za zimní období
- b) Jedenkrát za zimní období
- c) Jedenkrát za dva roky
- d) V jiném časovém intervalu – jakém?.....

18. Ze zdravotního hlediska přesuny v zimních podmínkách zabezpečuje:

- a) Lékař
- b) Zdravotník
- c) Vedoucí zaměstnání
- d) Jiná osoba – kdo?.....
- e) Není zabezpečován

19. Materiální a finanční zabezpečení je zajištěno:

- a) Centrálně (existuje centrální sklad a rozpočtová položka, která je určena k tomuto účelu)
- b) Je plně v kompetenci cvičícího útvaru
- c) Je řešeno jinak – jak?.....

20. K tomuto druhu výcviku používáte lyže typu:

- a) Skitouring
- b) Back country
- c) Sjezdové lyže
- d) Běžecké lyže
- e) Jiné – jaké?.....

21. K tomuto druhu výcviku používáte boty typu:

- a) Standardní vojenskou obuv, které je uzpůsobeno vázání
- b) Speciální lyžařskou obuv
- c) Jinou – jakou?.....

22. K tomuto druhu výcviku používáte výstrojní součástky typu:

- a) Běžné výstrojní součásti polního stejnokroje
- b) Speciální výstroj určenou do extrémních klimatických podmínek (např. Gore-tex, windstopper)
- c) Jiné – jaké?.....

23. Při přesunech v zimních podmínkách používáte tento další materiál:

- a) Sněžnice
- b) Mačky
- c) Cepíny
- d) Lana
- e) Sedací úvazky
- f) Prsní úvazky
- g) Další potřebný materiál – jaký?.....
- h) Tento druh materiálu nepoužíváme

24. V případě lavinového nebezpečí máte k dispozici:

- a) AVD (avalanche victim detector)
- b) Lavinovou sondu
- c) Sněhovou lopatu
- d) Signální prostředky (signální pistole, prostředky k navádění vrtulníku, chemické světlo)
- e) Jiné prostředky – jaké?.....
- f) Tento materiál nepoužíváme

25. Pro přepravu zraněného nebo dalšího materiálu používáte:

- a) K tomu určené prostředky – jaký typ?.....
- b) Improvizované prostředky – jaké, z čeho?.....
- c) Nepoužíváme žádné další prostředky

26. Pro komunikaci v horách používáte:

- a) Spojovací prostředky (vysílačky, satelitní telefony, apod.)
- b) Mobilní telefony
- c) Smluvené signály
- d) Píšťalky
- e) Jiné prostředky – jaké?.....

27. Pro navigaci v horách používáte:

- a) Mapy
- b) Busoly, kompasy
- c) GPS
- d) Jiné prostředky – jaké?.....

Vřelé díky za Váš čas a poskytnuté informace.

prap. Michal MAŠEK

13.3 Anketa – anglická verze

Dear Sir,.....

I am in my 4th year of The Military Section Studies of The Faculty of Physical Education and Sport of Charles University Prague and I am elaborating my diploma essay on „**The Comparison of Displacement Methods Realization in Winter Conditions in Selected NATO and Its Cooperating Military Forces**“. I have obtained the contact of yours from my diploma attendant capt. Mgr. Karel Sýkora with the recommendation and reference of your good knowledge and high competence on this field of this kind of exercise leading in your army. You would be very helpful to me if you could send me some materials and documents concerning displacement methods in winter condition realized in your army.

Please, I need you to fill in each of these questions. If there are more than one suitable answer tick all of them, please.

1. Try in short specify your present position in your army:

/Your rank, function, your function content, a hierarchy – your post/

2. Displacements in winter conditions in your army are the part of the systém of:

- a) Physical education and sports
- b) Another system – which one?
- c) Is not realized

3. Displacements in winter conditions in your army are realized:

- a) As a separated kind of your exercise
- b) Within the framework of survival in winter condition
- c) Within the framework of the ice and snow climbing exercise
- d) In another kind of exercise – which one?.....

4. During this kind of exercise you cooperate with:

- a) The mountain rescue service
- b) Other armies – which ones?.....
- c) Civil organizations – which ones?.....
- d) You use members of your own army only
- e) Other persons /organizations/ - which ones?.....

5. This kind of exercise in your army is taken by:

- a) All the soldiers – everyone has to have basic knowledge about this kind of exercise
- b) Members of special units who need it for the performance of their function
- c) Individual coaches – which ones? e. g. displacement trainers
survival trainers
climbing trainers
- d) Physical training coaches
- e) Others – which ones?

6. The contents of this kind of exercise include especially:

- a) Displacement in winter condition in general
- b) Displacement with a tactical theme
- c) Rescue
- d) Everything with the regard to aims and needs of the unit.
- e) Another kind of exercise- which one?.....
- f) This is not realized

7. The definite form of the displacement in winter condition is decided by:

- a) Section which coordinates this exercise in the whole army
- b) The commander who ordered the exercise
- c) The trainer who leads the exercise
- d) There is no rounded-off conception
- e) Somebody else – who?.....

8. The legal protection is provided to the exercise commander through:

- a) Regulations
- b) Requisites
- c) Directives
- d) Orders
- e) Commands
- f) The military training plans
- g) Approved written preparation
- h) Matodical sheets
- i) Others – what exactly?.....

9. The exercise commander for the displacement in winter condition:

- a) has to own a valid licence for leading this kind of exercise
- b) is not needed to have a licence for this kind of exercise /he leads the exercise without a valid licence/

10. The exercise commander for displacement in winter condition:

- a) is trained regularly – what is the interval of time?.....
- b) is trained due to needs
- c) There is no training

11. The licence is valid :

- a) 1 year
- b) 2 years
- c) 3 years
- d) 4 years
- e) 5 years
- f) unlimited
- g) Other time – what?.....
- h) The licence is not granted

12. The licence revalidation is realized by:

- a) a course with a final testing
- b) passing the course only
- c) instruction –methodical exercise with final exams
- d) instruction-methodical exercise without final exams
- e) Testing only
- f) Automatically /if the individual teaches this kind of exercise/
- g) another form - which one?.....
- h) The licence is not granted

13. The training is realized as:

- a) a course
- b) a complex exercise
- c) a concentration
- d) a briefing
- e) Other – which ones?.....
- f) The training is not realized

14. In the procedure of the training preparation these rules are settled:

- a) The person leading the exercise works an exercise plan and passes it over to his/her direct superior
- b) The exercise leader is fully responsible for both the training contents and the form
- c) You use another system – which one?.....

15. The displacements in winter conditions are realized as:

- a) courses
- b) complex exercises
- c) instruction-methodical exercises
- d) a concentration
- e) common exercises
- f) Another form – which one?.....

16. In your army this kind of exercise is considered to be:

- a) Primary
- b) Important, there are no problems to include it in the general preparation
- c) Equivalent to the other kinds of the exercise, there are sometimes partial problems /of time/ but it is always possible to realize it
- d) Not important – there are great problems to assert it
- e) Another point of view – what?.....

17. Members of your army take part in this kind of exercise on the average:

- a) Several times a winter period
- b) Once a winter period
- c) Once every two years
- d) Another interval of time – what?.....

18. From the medical point of view the displacement in winter condition is arranged by:

- a) a physician
- b) a health specialist
- c) an exercise commander
- d) Someone else– who?.....
- e) It is not arranged

19. Material and financial support is arranged:

- a) Centrally /there is a central store and budget item allocated for these purposes/
- b) It is fully in the exercising unit competence
- c) It is solved in another way – how?.....

20. For this kind of exercise you use this type of skis:

- a) Skitouring
- b) Back country
- c) Downhill skis
- d) Cross-country skis
- e) Others – which ones?.....

21. For this kind of exercise you use this type of footwear:

- a) Standard military footwear with adapted ski binding
- b) Special ski shoes
- c) Others – which ones?.....

22. For this kind of exercise you use this equipment:

- a) Common parts of a field uniform
- b) Special equipment for purposes in extreme climatic conditions (e.g. Gore-tex, windstopper)
- c) Others – which ones?.....

23. During the displacement in winter conditions you use as well this following equipment :

- a) Snow-shoes
- b) Climbers
- c) Ice-axes
- d) Climbing ropes
- e) Sit harnesses
- f) Chest harnesses
- g) Other materials– what kind?.....
- h) This kind of equipment is not used

24. In case of avalanche danger you dispose of:

- a) AVD (avalanche victim detector)
- b) Avalanche probe
- c) Avalanche shovel
- d) Signal equipment(signal pistoles, helicoptere vectoring equipment, chemical light)
- e) Others – what kind?.....
- f) We do not use it

25. For the transport of the wounded or for the material you use:

- a) Appurtenant equipment for this purpose – what kind?.....
- b) Improvised equipment – what kind, what is it made of?.....
- c) We do not use any others

26. For the mountain communication you use:

- a) Communication equipment (transmitters, satellite telephones, etc.)
- b) Mobile telephones
- c) Agreed signals
- d) Pipes
- e) Others– what kind?.....

27. For the mountain navigation you use:

- a) Maps
- b) Compasses
- c) GPS
- d) Others– which ones?.....

Thank you cordially for your time and any information you will be able to provide me.

Yours sincerely

WO. Michal MAŠEK

14 Seznam použitých zdrojů

- 1) BOLDIŠ, P.: *Bibliografické citace dokumentů podle ČSN ISO 690 a ČSN ISO 690 – 2 (01 0197): Část 1 – Citace: metodika a obecná pravidla*. Verze 3.2. dostupná z URL: <<http://www.boldis.cz/citace/citace1.pdf>>. Poslední aktualizace 3.9. 2002.
- 2) BUREŠ, L.: *Pohyb po ledovcích*. Alpy: Lysá nad Labem 1995. ISBN 80 – 85613 – 78 – 6
- 3) ČAMEK, R. a kol.: *Základy první pomoci pro posluchače FTVS UK*. Frances: Praha 1993.
- 4) FERJENČÍK, J.: *Úvod do metodologie psychologického výzkumu*. Portál: Praha 2000. ISBN 80 – 7178 – 367 – 6
- 5) GNÁD, T. a kol.: *Kapitoly z lyžování*. Karolinum: Praha 2002. ISBN 80 – 246 – 0241 – 5
- 6) HEJL, I.: *Nebezpečí v horách*. Alpy: Lysá nad Labem 1995, ISBN 80 – 85613 – 76 – X
- 7) HENDL, J.: *Úvod do kvalitativního výzkumu*. Karolinum: Praha 1990. ISBN 80 – 246 – 0030 – 7
- 8) CHOVANEC, F.: *Dějiny lyžování*. Státní pedagogické nakladatelství, n. p.: Praha 1989.
- 9) KOVÁŘ, R. & BLAHUŠ, P.: *Stručný úvod do metodologie*. Karolinum: Praha 1971.
- 10) KVAKA, Z. & JEBAVÝ, M.: *Těl 51 – 1 Vojensko – praktické lezení*, Ministerstvo obrany: Praha, 1998. Č. j.: 228/3 – 8/OPV GŠ/1999.

- 11) *Manual for mountain training* . [program na CD-ROM], Vojenské horolezecké školy států Německa, Francie a ostatních. Switzerland: 1999. Vyžaduje PC program Acrobat Reader verze 5. 0 a vyšší.
- 12) MICHALIČKA, V.: *Záchrana spouštěním a slaněním v podmínkách vojenského lezení*. Diplomová práce, vedoucí Mgr. Barták E., Praha 2005.
- 13) POHL, W., SCHELLHAMMER, CH.: *Základy skialpinismu*. Přel. R. Kujan. Vsetín: Altimax, 2005. 100 s. Přel. z anglického orig. Skialpinismus and Skitouring. ISBN: 80-86743-09-8.
- 14) PŘÍBRAMSKÝ, M.: *Lyžování*. Grada Publishing, spol. s r. o.: Praha 1999. ISBN 80 – 7169 – 786 – 9
- 15) *Rozkaz ministra obrany č. 14/1999 – výcvik vojáků a žáků vojenských škol ve speciální tělesné přípravě*. MO – GŠ AČR: Praha, 1999.
- 16) SCHUBERT, P.: *Bezpečnost a riziko na skále ledu I. Díl*. Překl. Kumpar. V., 2. vyd. Freytag & Berndt: Praha 1998. ISBN 80 – 85 822 – 27 – X
- 17) SCHUBERT, P.: *Bezpečnost a riziko na skále ledu II. Díl*. Překl. Tlustý. V., 1. vyd. Freytag & Berndt: Praha 2002, ISBN 80 – 7316 – 064 – 1
- 18) SIMM, O.: *Pohyb v neledovcových velehorách*. Alpy: Lysá nad Labem 1995. ISBN 80 – 85613 – 77 – 8
- 19) SOUMAR, L. & BOLEK, E.: *Běh na lyžích*. Grada Publishing, spol. s r. o.: Praha 2001. ISBN 80 – 247 – 0015 – 8
- 20) WINTER, S.: *Vysokohorská turistika*. Kopp: České Budějovice 2003. ISBN 80 – 7232 – 201 – X
- 21) ZVÁROVÁ, J.: *Základy statistiky pro biomedicínské obory*. 218 s. Karolinum: Praha 1998. ISBN 80 – 7184 – 786 – 0